

Na mejnem prehodu na Podkoren v največji gneči vstopi dnevno v državo 7.500 vozil, izstopi pa okoli 4.500. Zelo »prometni« so dnevi ob koncu tedna, največ pa je turistov, ki prihajajo k nam na letni oddih. Cariniki pravijo, da je domačih potnikov, ki bi se odpravljali v sosednjo Avstrijo, občutno manj po omejitvah potovanj naših državljanov v tujino. — Foto: D. Sedej

Flavor Aid

hp drogo

Leto XXXIV. Številka 58

Ustanovitelji: občinska konferenca SZD Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj – Glavni urednik Igor Slavec – Odgovorni urednik v. d. Jože Kočnjek

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kranj, petek, 31. 7. 1981

Cena: 7 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

Občani dveh goorenjskih družbenopolitičnih skupnosti slavijo te dni svoja praznika. Prebivalci jeseniške občine se bodo 1. avgusta spomnili pomembnega dogodka tega dne 1941. leta, ko so se jeseniški prvoborci spopadli z Nemci na Obranci, v kranjski občini pa bodo počastili obletnico ustavovitve I. in II. kranjske čete na Cegelnici pri Naklem. Letošnje praznovanje, ki ga bodo popestrili s številnimi prireditvami in delovnimi uspehi, bo še posebno svečano, saj bo posvečeno tudi 40. obletnici vstaje slovenskega ljudstva.

Prebivalcem obeh občin iskreno čestita k prazniku tudi naše uredništvo!

Brigadirji za razvoj kmetijstva

Mladinsko prostovoljno delo dobiava v tem srednjoročnem obdobju nove razsežnosti. Če je bilo v preteklosti domala vse brigadirske delo omejeno le na gradnjo prometnih zvez, cest in železnic, vodovoda, električne napeljave, telefonskega omrežja, na gradnjo nekaterih ko-

munalnih objektov, morda še na urejanje obrezij rek in pogozdovanje, potem se zadnji dve leti tem ustaljenim delom pridružujejo nekatera nova in posebna.

V prvi vrsti mislimo na dela, ki jih mladi opravljajo v kmetijstvu, v dejavnosti, ki smo ji v tem srednjem

ročnem obdobju namenili prednostno mesto. S svojim delom brigadirji dokazujojo, kako zelo so zavzeti za uresničitev družbenega načrta in načrta kmetijske dejavnosti ter predvsem za razvoj kmetijstva na manj razvitih in hribovitih področjih.

Prve znake solidarnosti mladih brigadirjev do slovenskih družbenih in zasebnih kmetovalcev smo opazili že lani, ko so jeseni v Pomurju velikodusno prisločili na pomoč pri spravilu koruze, sladkorne pese in drugih kmetijskih pridelkov. Podobno pripravljenost brigadirjev je čutiti tudi letos na drugih koncih Slovenije, v Posočju in na Kobanskem. Srednjoročni načrt razvoja MDA Posočje med številnimi brigadirskimi deli in akcijami omenja tudi čiščenje planinskih pašnikov. Površina le-teh se je zaradi nerедnega sekanja grmičevja in zaračanja nenehno zmanjševala, hkrati se je krčila tudi čreda živine na planinah. Podatek, da smo pred petdesetimi leti imeli trikrat več pašnih površin kot sedaj, pove doloj.

Brigadirji na zvezni delovni akciji Posočje 81 že uresničujejo sprejete načrte. V drugi izmeni so čistili planino Razor, ruvali panje posekanih dreves, sekali grmovje in grmičevje in s tem pridobilno nove kvadratne metre pašne površine. Podobno je tudi na akciji Kobansko 81. Mladi izkušujejo zamočvirjene površine, pomagajo pri obnavljanju gospodarskih poslopov, pospravljajo seno, okopavajo poljščine ...

Iz takih akcij velja potegniti še eno pomembno izkušnjo. Mladi na ta način spoznavajo kmečko delo v vseh razsežnostih, ne le v njegovi idilki oziroma tako, kot ga danes nekateri opisujejo in prikazujejo. To bo morda spremenilo tudi njihov odnos do kmečkega dela, morda bo pri kom zbudilo tudi zanimanje za tovrstna opravila!

Trije zgoreli – Včeraj, 30. julija malo pred 4. uro zjutraj se je na Podtaboru (pri odcepnu za Tržič in Kropo) zgodila huda prometna nesreča, v kateri so tri osebe izgubile življenje, šest pa je bilo ranjenih. Iz neznanega vzroka (do zaključka redakcije smo zvedeli) sta trčila ford CLP-X-25 in stoenka kranjske registracije. Voznik stoenke je peljal proti Kranju, nasproti pa mu je pripeljal voznik forda, ki je nenadoma zavil v levo. Ob silovitem trčenju sta se obe vozili vrgali in zgoreli. Po znanih podatkih je v stoenki zgorel voznik in dva sopotnika, enega pa so rešili. Prav tako so rešili voznika forda in pet sopotnikov. — Foto: Verko

V SREDISCU POZORNOSTI

Odločneje za stabilizacijo

Izvršni svet je pripravil začasne intervencijske ukrepe, ki so jih sprejeli delegati skupčine SR Slovenije – Odločno za stabilizacijo

Ljubljana – Delegati skupčine SR Slovenije so v torek po skrajnem postopku sprejeli pet novih zakonov, ki jih je po analizah in ocenah gospodarjenja v prvih sedmih letošnjih mesecih predlagal izvršni svet. Z novimi zakoni bodo precej omejili naložbe v letošnjem letu, zagotovili izplačila kompenzacij za nekatere pomembnejše kmetijske izdelke in spodbudili izvoz na konvertibilno tržišče.

Dobili izvozniki na konvertibilni trg bodo poslej dobili več izvoznih spodbud. Deloma ali povsem bodo oproščeni plačila prispevkov za enostavno reprodukcijo ŽG Ljubljana in gradnja energetskih objektov v letošnjem letu. Tisti, ki bodo presegli letošnje izvozne načrte, bodo lahko porabili za uvoz surovin, reprodukcijskega materiala in opreme 90 odstotkov z izvozom blaga in storitev ustvarjenih deviz. V naši republike moramo prihodnje leto doseči dvakrat večji odkup pšenice kot letos in z 25 odstotkov povečati setevne površine sladkorne pese. Slovenija bo letos dodatno zagotovila za izvozne stimulacije okoli 1.636 milijonov dinarjev. Do konca leta bo mogoče v republiki in občinah samoupravno sprememljati cene le v najbolj kritičnih primerih. Petkrat zapored bomo vsi zaposleni v Sloveniji do konca leta iz osebnega dohodka plačali še po 0,9 odstotka davka in ta denar namenili za kompenzacije in spodbujanje kmetijstva.

Delegati slovenske skupčine so poudarili, da morajo začasno omejitev investiranja nosilci izkoristiti za priprave, da bodo nove odločitve sprejemali do slednje v skladu s planskimi usmeritvami in kriteriji za preusmeritev. Še naprej se mora uveljavljati vse bolj produktivno zaposljanje in omejevati manj upravičene oblike dopolnilnega zaposlovanja, pri razporjejanju dohodka za osebne dohodek pa mora ostati odločilno načelo, da je njihova rast odvisna od povečanja dohodka na podlagi večje produktivnosti, boljšega gospodarjenja in večjih izvoznih rezultatov.

Zbor združenega dela slovenske skupčine pa ni dal soglasja k osnutku zakona o uvedbi posebne takse za prestop meje.

PO JUGOSLAVIJI

Tovarna land roverjev v Ivangradu

V Londonu so podpisali pogodbo o dolgoročnem proizvodnem sodelovanju, skupnih naložbah in prenosu tehnologije med britansko firmo Rover in bodočo tovarno tehenskih in posebnih vozil Ivangrad. Z izgradnjo tovarne v Črni gori bo tako dobilo delo okoli tisoč delavcev, kasneje pa še več. Uvoz za pet tisoč vozil naj bi v začetku pokrili z izvodom 12 tisoč petsto karoserij, ki jih bodo proizvajali v Ivangradu s pomočjo 40 kooperantov po vsej državi. Britanska firma bo preko svoje mreže plasirala 35 odstotkov v Ivangradu proizvedenih vozil.

Manjši uvoz nafta

Zvezni izvršni svet meni, da težaven plačilnobilančni položaj zahteva, da zmanjšamo uvoz nafta. Po prvih ocenah bo treba do konca leta zmanjšati uvoz nafta za okoli 875.000 ton, kar bo vplivalo na porabo v republikah in v pokrajini za 5,7 odstotka. Od vseh republik in pokrajin le Slovenija, Hrvaška in Srbija redno izpolnjuje svoje obveznosti, da zagotavljajo potrebne devize za uvoz nafta. Za šest mesecev je Hrvaška zagotovila 64 odstotkov deviz glede na svojo letno obveznost, Slovenija 56 in Srbija 55 odstotkov. Edino z motornim benzinom ni zadrga, saj je poraba zaradi podražitve benzina očitno padla.

Višja letališka taksa

Enotna zahteva vseh jugoslovenskih letališč je, da naj bi se letališka taksa povečala za 20 dinarjev in o tej zahtevi bo razpravljal zvezni izvršni svet. Če bodo zahtevo sprejeli, bodo domači potniki plačevali za notranje polete 40 dinarjev na osebo, za evropske in izvenevropske pa 90 dinarjev.

Prejemki spomeničarjev

V republikah in pokrajinah se zavzemajo za enotne zakonske rešitve, ki se nanašajo na pravice nosilev Partizanske spomenice 1941. Razlike v prejemkih znašajo v posameznih republikah tudi do 4.000 dinarjev na mesec. Predlagajo predvsem, naj bi zvišali osnovno za zvišanje vištine dodatka k pokojnini in stalnega mesečnega osebnega prejemka, tako, da bi se mesečni poprečni osebni dohodek v državi povečal za 40 odstotkov. Tako bi nosilci spomenice, ki prejemajo varstveno pokojnino, dobivali 10.315 dinarjev, tisti, ki imajo stalne mesečne prejemke in tisti, ki niso imeli drugih rednih prejemkov pa naj bi dobivali po 8768 dinarjev na mesec.

Osebni dohodki naraščajo

Osebni dohodki so se na prej iz meseca v mesec višji, saj so bili junija v Sloveniji za 28 odstotkov višji kot v enakem lanskem obdobju. Znašali so 10.360 dinarjev, vendar pa so realno precej nižji, saj so bili življenjski stroški za 44 odstotkov višji od junijskih lani.

Kranj — S smrtno Momčila Marijanca so Jugoslovanska ljudska armada, predvsem njegov kolektiv, Zveza komunistov in naša širša družbenopolitična skupnost izgubili izrednega starešino in marljivega delavca, resničnega komunista ter dobrega tovariša. Od posmrtnih ostankov generalmajorja naše armade so se njeni pripadniki, družbenopolitični delavci republike in Gorenjske ter številni poslovili minuto sredo v kranjskem domu JLA in naposled na mestnem pokopališču v Kranju. Njegov lik bo postal svetel zgled pri delu današnjih in prihodnjih rodov. (S)

Dober odziv krvodajalcev

Letošnje krvodajalske akcije se je udeležilo 8,7 odstotkov občanov škofjeloške občine, kar je znatno nad republiškim povprečjem — Največ krvodajalcev imajo v Železnikih in Žireh, v Škofji Loki je odstotek malce nižji.

Škofja Loka — Od 1. do 14. julija letos je bila v škofjeloški občini redna krvodajalska akcija, ki jo je organiziral Občinski odbor Rdečega kriza v temem sodelovanju z osnovnimi organizacijami sindikata. Odvisna mesta so bila v Žireh, Gorenji vasi, Železnikih in v Škofji Loki. V desetih dneh se je prijavilo 2.969 občanov. Po laboratorijski preiskavi krvi in zdravniškem pregledu vsakega krvodajalca je bilo odklonjenih le 153 občanov. Kri je torej darovalo 2.816 krvodajalcev. Po pričakovanju je akcija uspela, malce manj smo bili zadovoljni z odzivom krvodajalcev ob določeni uri. Občinski odbor Rdečega kriza je namreč želel z naročanjem krvodajalcev čim bolj skrajšati čakanje na odzjem in nenehen prihod krvodajalcev ves dan. Tak način se je marsikje dobro obnesel, saj krvodajalcu

vzame manj časa, delo transfuzijske skupine pa je kvalitetnejše.

V letošnji akciji se je odzvalo 86 občanov več kot lani in tako je kri darovalo 8,7 odstotkov občanov škofjeloške občine, kar je znatno nad republiškim povprečjem, ki znaša 5,7 odstotka. Občani so znova dokazali svojo solidarnost ter na najbolj neposreden način dokazali human odnos do soljudi.

Bolj kot pretekla leta smo se pri pridobivanju krvodajalcev oprli na osnovne organizacije sindikata. V zanemarljivo majhnom številu bi lahko navedli tiste, ki se niso odzvali vabilu.

Največ krvodajalcev imajo v Železnikih. Dom opreme, ki zaposluje malo delavcev, ima kar 58 odstotkov krvodajalcev, Alpies ima od 914 delavcev 351 krvodajalcev ali 38 odstotkov, Niko 34 odstotkov, Iskra 30 odstotkov, Tehnika 29 odstotkov, Čevljarna Ratitovec 23 odstotkov. Izredno veliko krvodajalcev imajo tudi v Žireh, saj imajo Remont gradnje od zaposlenih 43 odstotkov krvodajalcev, Poliks 40,5 odstotkov, Mizaro podjetje 37 odstotkov, Kladivar 33,5 odstotkov, Alpina ob 1.078 zaposlenih 24 odstotkov, prav tak odstotek imajo v Etiketi, v KGZ Sora pa 21 odstotkov krvodajalcev.

V Gorenji vasi je darovalo kri 37 odstotkov delavcev Termike Poljane, iz LTH Poljane 34 odstotkov, Marmorja Hotavlie 27 odstotkov.

V Škofji Loki je bil odstotek nekoliko nižji, vendar malokje pod republiškim povprečjem. Po nekaj letih ima spet največ krvodajalcev Nama in sicer 39,8 odstotka, sledijo Slikopleskarstvo s 37 odstotki, Peks z 32 odstotki, Bistra z 29,5 odstotki in Skupščina občine z 22 odstotki.

Ob resnično visoki zavesti občanov ne smemo pozabiti organizacij združenega dela, ki so svojim delavcem omogočile odziv v takem številu. Vsem, ki so kakorkoli sodelovali v krvodajalski akciji se Občinski odbor Rdečega kriza Škofja Loka iskreno zahvaljuje in vabi, da se tudi v prihodnje udeleži krvodajalskih pa tudi drugih akcij Rdečega kriza.

Marjeta Žagar

Ob prazniku delovno tudi mladi

Tržič — Komisija za telesno kulturo, šport in prireditve pri OK ZSMS Tržič pripravlja ob občinskem prazniku tek po ulicah Tržiča, ki bo v soboto, 8. avgusta 81 ob 20. uri. Tekmovanje bo ekipo, pravico udeležbe imajo vse osnovne organizacije ZSMS, osnovne šole, družbene organizacije, predstavniki enot JLA in društva. Tekmovanja se lahko udeležijo tudi veterani od 30 do 50 let — moški in ženske. Za tekmovanje pripravljajo dve progi. Prijave do 6. avgusta sprejemajo v pisarni OK ZSMS Tržič.

Komisija za ljudski odpor in družbeno samoučiščito pa za 8. avgust pripravlja v počastitev Dneva graničarjev skupno z JLA že četrtek pohod. Po potek karavanških graničarjev. Pohodniki bodo krenili iz Tržiča na Ljubelj, Zelenico in od tam v Završnico, kjer bo srečanje vseh pohodnikov gorenjskih občin. Prijave v pisarni OK ZSMS Tržič sprejemajo do 5. avgusta.

Cesta Ribčev laz — Mladinski dom v Bohinju je še danes v izredno slabem stanju in resnično bi bilo prav, ko bi jo temeljito popravili. Cesta je ozka, na vsakem metru zakrpana, zato terja previdno in počasno vožnjo. Ob cesti so brigadirji delovne akcije položili kanalizacijo in vodovod do Mladinskega doma, precej del pa je še ostalo. Zato v teh dneh delavci opravljajo še zadnja, zaključna dela in cesto so na nekaterih odsekih tudi razširili. — Foto: D. Sedej

Mladi se kalijo

Center za MDA pri OK ZSMS Škofja Loka v letu dni organiziral 6 lokalnih delovnih akcij — 3557 efektivnih ur

Škofja Loka — Potem ko je bila lani MDB Jože Gregorčič iz Škofje Loke proglašena za najboljšo brigado na MDA Bela krajina 80, so Škofjeločani skušali še bolj razviti in poudariti pomen prostovoljnega mladinskega dela. Na ta način so tudi onemogočili osip v akciji preklenega in preizkušenega brigadirskega kadra, hkrati pa so na to zanimivo področje vpeljali precej mladih ljudi. Akcijski program dela Centra za MDA za leto 1980–81 je predvidel kar šest lokalnih delovnih akcij in vse razen ene so bile v predvidenem roku uspešno izpeljane. Vendar pa v to niso vstete številne prostovoljne in udarniške akcije posameznih osnovnih organizacij ZSM, saj nad njimi nimajo točnega pregleda.

Posebej uspešna je bila lokalna akcija Davča 80. Odvijala se je v dveh delih, junija in konec septembra 1980. Mladi prostovoljci so na teh dveh dvodnevnih akcijah izkopalni, položili cevi in zasuli prek 600 metrov vodovoda. S tem je osamljena gorska kmetija kmeta Aleksandra Prezija dobila prepotrebno vodo. Se na eni dvodnevni akciji so se trudili 25 mladincev je maja letos na Ojstrjem vrhu kopalo 150 metrov dolg jarek za vodovod. Skupaj z vrstniki iz Kranja in Radovljice pa so junija utrjevali 4 kilometre bančin na cesti v Dražgošah.

Zo. Jelovčan

A življenje na lokalnih akcijah ni nikoli pusto. Ob večerih prirede taborne ognje, smeh in dobra volja pa sta tako ali tako vedno z mladimi, ob prijetni pesmi pa se kmalu pozabili na razbolele mišice in pekoč žulje.

Po lokalni akciji do vrhuncu — odhod na MDA Kras 81 — Foto: OK ZSMS Škofja Loka

Cene do konca leta

Radovljica — Po podatkih skupnosti za cene radovljiske občine in republiškega zavoda za statistiko so v nekaterih občinah cene storitvam skokovito naraščale. Zato je zvezni izvršni svet sprejel odlok o najvišji ravni cen za proizvode in storitve in odlok o obveznem pošiljanju cenikov za potrditev skupnostim za cene.

V radovljiski občini do konca leta predvidevajo, da se bodo cene čistih komunalnih storitev zvišale v porečju za 22 odstotkov s tem, da bodo zahtevali pregled urešnjevanja lanskoletnih programov in program internih ukrepov, ki bi pripomogli k manjšemu zviševanju teh cen. Prav tako bodo nadzorovali cene obrtnih storitev in stanařine ter najemnine. Kulturne storitve bi se do konca leta lahko podražile še za 20 odstotkov, pri povečanju cen gostinskev storitev pa bodo upoštevali le znesek dejanske podražitve stroškov in nabavljenega materiala. Cene kruha se bodo povečale na račun višjih stroškov peke in sicer osnovne vrste od 32 do 47 odstotkov, posebne vrste kruha pa od 16 do 28 odstotkov. Pri teh podražitvah pa še ni upoštevan vpliv podražitve pčelnice moke.

D. S.

Kako se pravilno piše

Pisna norma slovenskega knjižnega jezika temelji na etimologiji, to je na zgodovinskem razvoju besed. Če ne bi upoštevali tega pravila, bi pisali fonečično, po načelu spisi, kakor govoristi. V takem primeru bi pisali glazba, zveski, svadba, slatkor, potpretresnik... V govoru se namreč nezneneti soglasnik (a) pred zvenecim (b) prilikuje v zveneciga (z), zveneci (d) pred nezvenecim (k) pa v nezveneciga (t). GLASBA — GLAZBA, SLAKOR — SLATKOR, vapisu pa te glasovne spremembe zaradi etimološko utemeljene pisne norme ne upoštevamo.

Po tem pravilu bi morali pisati možki, ne pa moški, možtvo, možtven, množtvo in ne moštv, moštven, množtvo, pa tudi Krška gora namesto Krška gora, TO-DA ETIMOLOGIZACIJA V PISAVI NI DOSLEDNO IZVEDENA! Včasih je to posledica kakih druge glasovne spremembe, na primer izpada praslovenskega polglasnika, močna pa je v slovenskem jeziku tudi naslonitev na pogostno besedovorno obrazilo -ški. Ustaljen zapis omenjenih pridevnikov je moški, krški, ne glede na to, da se imenski besedi glasita mož, Krže.

Vsakdo ne more biti jezikoslov in se etimolog povrh, zato se pri zapisu besede zanesi na splošno pravilo, na tso smolo pa se zgoditi, da ravnio v tistem primeru ni uveljavljeno. Iz zadregen nas v kočljivih primerih rešujejo jezikovni priročniki, kakršna sta Slovenski pravopis in Slavor slovenskega knjižnega jezika, pri domačih zemljepisnih lastnih imenih pa tudi Krajevni leksikon I–IV.

Krajevni praznik Zasipa

Zasip — Krajevna skupnost Zasip bo praznovala V. krajevni praznik in 75-letnico Gasilskega društva Zasip v nedeljo, 2. avgusta. Gasilci so že pripravili sektorško vojo, v nedeljo pa bo ob 13. uri slavnostna seja krajevne skupnosti Zasip in Gasilskega društva Zasip. Pozneje bo sprejem gasilskih enot ter ob 14.30 otvoritev novega gasilskega doma, popoldne pa zabava na Homu.

D. S.

Dolgčas na hodniku doma

V domu dr. Janka Benedika si prisadevajo, da bi uresničili načelko in zgradili prizidek za občane – Več enoposteljnih sob, saj si občani vedno bolj želijo svoje sobe in miru – 60 milijonov dinarjev.

Radovljica – V Domu dr. Janka Benedika, ki so ga pred nekaj leti postavili v izredno lepem naravnem okolju s čudovitim pogledom in razgledom na gorenjske planine in Radovljico ter njeni okolici, je povprečno 121 občanov in je tako dom zaseden s 97 odstotki. Vsekakor veliko in kaže na to, da je vedno več starejših občanov, ki želijo jesen svojega življenja iz tega ali drugega vzroka preživeti v radovljiskem Domu.

Vse več je zanimanja predvsem tistih občanov, ki potrebujejo zdravstveno pomoč in se tako vrstijo nove in nove prošnje. Zdravstveno in medicinsko nego potrebuje vedno več prebivalcev, saj se živiljenjska doba vedno bolj daljša. Domu dr. Janka Benedika v Radovljici pa očitno primanjkuje prostora, a ne le za bivanje občanov, temveč tudi za prehrano, razne aktivnosti in za potrebe same oskrbe.

Osnovna oskrba v dvoposteljni sobi večja občane 6.840 dinarjev mesecno ali 228 dinarjev; v enoposteljni sobi plačujejo 7.410 dinarjev ali 247 dinarjev dnevno. Na bolniškem oddelku velja oskrba 233 dinarjev ali 6.900 dinarjev mesecno, dodatni dinar pa je treba plačati za sladkorno diete – 21 dinarjev ter za druge diete po 12 dinarjev. Popolna dodatna oskrba je dnevno 89 dinar-

jev, delna pa 56 dinarjev. Popolno in delno oskrbo prizna skupnost za pokojniško varstvo in ne bremeni občanov. Letos so v domu povečali cene za 19 odstotkov in 42 odstotkov je tistih občanov, ki plačajo polno oskrbo, za 13 odstotkov plača socialno oskrbo, za vse ostale pa je razliko v ceni doplača socialno oskrbo.

V domu dr. Janka Benedika je zaposlenih 38 delavcev, moralo pa bi jih biti 43. Posebne težave so z medicinskim objektom, saj bi potrebovali še dve medicinski sestri. Zdravnik občane običa enkrat tedensko, kar je občutno premalo, prav tako pa bi morali pravičneje prerazieliti stroške za delo zdravnika v ambulanti med domom, občanom in Zdravstvenim domom. Obenem bi bil prispevek v za dnevno oskrbo občanov lahko manjši, če bi del sredstev za osebne dohodke zdravstvenega in medicinskega objekta pokrila občanska zdravstvena skupnost. Prav tako so se dogovarjali, da bi del stroškov za stanarino prevzela stanovanjska skupnost in prispevek občanov bi bil spet lahko nižji. Vsekakor naj bi na vse načine poskrbeli, da bi bili tisti, ki prihajajo v dom, manj obremenjeni in bi plačevali zmernejše cene za dnevno oskrbo.

»Cirkus« v Zaki

Zakaj je Zavod za pospeševanje in razvoj turizma Bled dovolil, da so zdaj v Zaki raznorazni zabavni avtomati – Le kakšna naj bi bila tovrstna zabavna ponudba in komu služi?

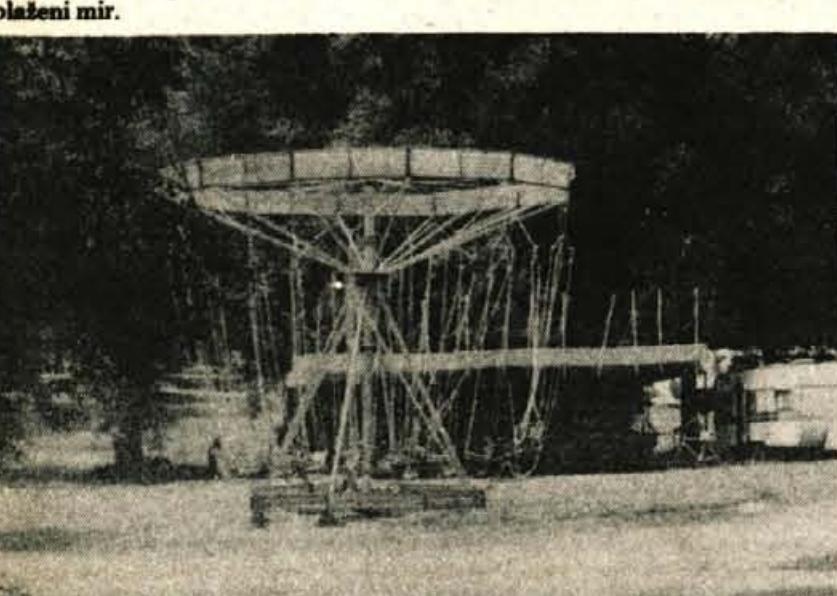
Bled – V letošnji turistični sezoni je na Bledu veliko zares zanimivih, predvsem pa kvalitetnih turističnih, folklornih, etnografskih in kulturnih prireditev. Kljub pomankljivostim pa kraj sam ni tako klaprno urejen kot radi poudarjam in na slabosti opozarjam. Bled se je še kako v okviru denarnih zmožnosti – potrudil, da da turistom več in kar največ.

Gostje letujejo v hotelih, letujejo v zasebnih sobah in letujejo v počitniških domovih, depandansah in kampih. Če se z njimi pogovarjate, potrebujete mir, počitek in spet mir in počitek. Da ne bo nesporazuma: tudi ljudje srednjih let s kopico otrok so se naveličali betonskih silov in avtomobilov in izpušnih plinov ter vrenja in vrvenja mest in velemosti, siti so vsakdanjega hrupa in tručka in bi nadvse radi, da jih vsaj na dopustu prebudi petje ptic na bližnjem drevo ali da jih zaščeme v oči žarki jutranjega sonca.

Bled ima svoj kamp, Zako, ki letno sprejme veliko gostov. Če je kje ljubi mir, potem je v kampu, ki je oddaljen od ceste in blejskega središča, ki se nikakor noče odpovedati avtomobilom, ki švigojajo sem in tja pod okni hotelov. Najbrž je za marsikaterega gosta nevzdržno, ko ga ob pol šesti uri zjutraj prebudi delovno blejsko ljudstvo, ki se motorizirano odpravlja na vsakdanjo dnino. A ker tako je in ker bo tako še nekaj časa, se morajo s tem pač sprizagniti.

V kampu Zaka pa ne budi gostov jutranji avtomobilski direndaj in jim ne gre na živce živa večerna promenada. Sami gostje so disciplinirani in v kampu je bil vse do zdaj blaženi mir.

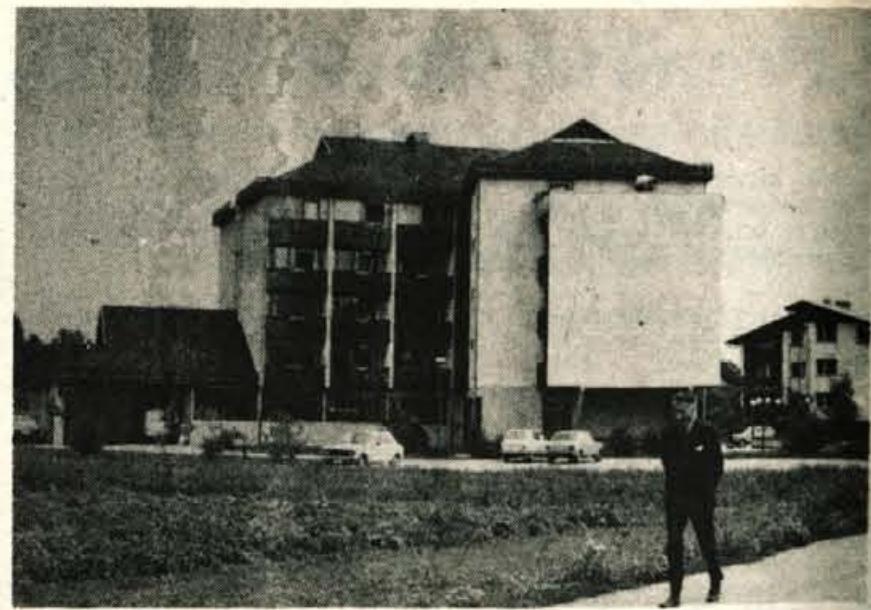
D. Sedej

V Zaki je zdaj »cirkuse« posebne vrste, z zabavnimi avtomati in vrtljakom. Vsekakor edinstveno za Bled, saj vse do zdaj tega ni bilo. Turistični delavci so do zdaj skrbeli, da bi bilo v turističnem kraju čimman tista in čimveč kvalitete. – Foto: D. Sedej

Najbolj pa v domu pogrešajo delovnega terapevta, saj kar priznavajo, da se občani v domu več ali manj preveč dolgočasajo. Tudi zato načrtujejo gradnjo prizidka k domu, saj bi tako lahko našli več prostora, v katerebi bi občani izpolnili prosti čas. Že danča se namensko združujejo sredstva za gradnjo prizidka, kjer naj bi pridobili 60 postelj. Skupščina pokojniškega zavarovanja v Radovljici je program gradnje že sprejela, idejni načrt, po katerem naj bi vsa nadstropja doma funkcionalno povezali in pridobili več enoposteljnih sob. S tem bi zagotovili višji standard, saj danes občani vedno bolj zahtevajo enoposteljne sobe, terjajo višji standard, vse več pa je tudi samoplačnikov. Po oceni bo prizidek veljal 60 milijonov dinarjev.

V prvi fazi naj bi povečali jedilnico, ki ima zdaj 53 sedežev in kjer delijo obroke na dve izmeni. Prav tako nimajo prostora za razne prireditve in ga načrtujejo v prizidku s 140 sedeži. Potrebna jim je še shramba, preurejena pralnica, prostori za garderobo osebja. Ce bo prostora dovolj, bodo lahko v kuhinji pripravljali obroke tudi za zunanje upokojence. Razdelilno kuhinjo so v Ra-

Ob domu dr. Janka Benedika v Radovljici naj bi do leta 1982 zgradili prizidek in dom tako bolj funkcionalno uredili. – Foto: D. Sedej

dovljici, v samem središču, že načrtovali, a so načrte opustili. V novem prizidku pa bo v večjih prostorih vsekakor več možnosti tudi za obroke za tiste upokojence, ki živijo doma, a bi se radi hranili v organizirani družbeni prehrani.

S prizidkom pa občanom v domu dr. Janka Benedika ne bo več dolg-

D. Sedej

Nevarnost je njihov poklic

Prevažanje tovorov je vsakodnevno opravilo

Braňek – Brez njih si ne moremo več predstavljati hitrega in učinkovitega reševanja pri nesrečah v gorah, neprecenljiva je njihova pomoč v gospodarstvu, pri oskrbovanju planinskih postojank, pri sodelovanju z zdravstvom. Piloti in helikopterji. Ne delajo ničesar nemogočega, kakor je dejal načelnik letalske enote Roman Zupan, pač pa je njihova akcija načrtno skupno delo.

»Naša enota tukaj na Brnikih je edina helikoptrska enota v Sloveniji, ki opravlja različne naloge. Javnosti so najbolj poznane akcije reševanja v gorah, o katerih se precej piše in govorji. Gorsko reševanje je organizirano v okviru Planinske zveze Slovenije, ki ima organiziranih 16 postaj Gorske reševalne službe. Med številnimi komisijami obstaja tudi podkomisija za letalsko reševanje, ki vključuje tudi reševanje iz gorečih stolpnic, gondol itd. Trenutno imamo 27 reševalcev letalcev, sedem izmed njih pa je zdravnikov,« je povedal Zupan. »Precej pomagamo združenemu delu pri delu v planinah, pri prevozi materiala, elektrogospodarstvu pri termokontroli daljnovidov pod napetostjo, kar je izredno zahtevno delo. Poteka veliko hitreje kakor normalna kontrola, ko je potrebno izključiti daljnovid in to je škoda za gospodarstvo. Opravljamo tudi kontrolu plinovodov. Planinskim društvom pomagamo pri oskrbovanju postojank, kar je trikrat cenejši način kakor klasična oskrba z nosači ali tovorno žičnico, ki jo je še potrebno zgraditi, za kar pa je spet potrebna naša pomoč. Sodelujemo z zdravstvom pri prevozu nesrečencev, prvi smo prepeljali dojenčke iz inkubatorjev vred, za katere je bil nujen kirurški poseg.«

Selekcija za naše pilote je zelo ostra. Šolanje za pilota helikopterja je najdražje šolanje. Biti mora dober letalec, mehanik, psihofizično pripravljen in sposoben odločanja. Naše delo je teamo in pri tem je vseeno, koga omenimo prej: mehanička, pilotna, reševalca ali zdravnika. Pilot je lahko človek, ki je popolnoma zdrav, izurjen za svoje delo, zato so specializirani vaši za svoj način dela. Za tako pripravo pa je potreben od 300 do 500 ur letenja ali tri leta dela,« je dejal vodja pilotov letalske enote Andrej Andolšek.

Helikopterji opravljajo tudi zahtevne prevoze dojenčkov v inkubatorjih

Samo od sebe se ne bo počedilo – Ne moremo zameriti komunalcem, ki prihite, obrnejo smetnjake v velik smetnjakarski trebuh, jih postavijo nazaj, kakor jih pač postavijo in održe naprej. Iz prenapojenih smetnjakov se seveda vsakič raztresejo odpadki in obleže na tleh. Obleže, tako kot v našem primeru, če seveda redoljubni hišniki hitro ne pristopijo, poberejo smeti in smetnjake postavijo spet v vrsto. Kakorkoli je, takih prizorov, ki med našimi bloki ostajajo tudi po cele dni, res ne bi smelo biti. – Foto: M. A.

Jaka Kepic

Slikar, pesnik, novinar . . .

Ni veliko ljudi, ki bi se kulturi predzadali na tako različne načine kot Tržičan Jaka Kepic. Ne ustvarja le s čopičem in peresom, s katerima preliva na platnina papir dušo narave, človeka, sebe, ampak je tudi zagnan organizator. Bil je, na primer, pobudnik za ustanovitev Mladinskega gledališča Tržič, zdaj pa se ukvarja s pripravami za oživitev sekcije likovnih amaterjev, ki jih je v občini kar okrog tridejet. Njihova želja po lastnem društvu in prostoru, v katerem bi se shajali, je že stara. S pomočjo zvezke kulturnih organizacij bo zdaj vendarle, kot kaže, zagledala luč. In potem bodo morda v Tržiču, ki ponuja obilico zanimivih motivov, zaživete tudi slikarske kolonije, ex-tempori in podobna srečanja, dolgoletna vizija tržičkih likovnikov.

Jaka Kepica je slikarstvo navdušilo že v osnovni šoli. Vedno je rad opazoval življenje okrog sebe; naravo, človeka, ki je del nje. Učitelj Vinko Ribnikar, akademski kipar,

mu je svetoval, kako naj življenje pokaže na platnih. Rad se je učil, veliko je hotel znati. Poiskal si je mentorja. Domači slikar samouk Drago Šorn in akademski slikar Milan Batista sta ga vzgajala, mu svetovala.

Pred desetimi leti je Jaka Kepic prvič razstavljal na skupinski razstavi v Tržiču. Pozneje so bila njegova sodelovanja vedno pogostnejša. Tržičane je dvakrat zastopal tudi v bratskem Zaječarju, lani pa je s ciklусom Nebo, zemlja, poezija odprl prvo samostojno razstavo v Kurnikovi hiši. Bila je najbolje obiskana v minulem letu. Januarja jo je prenesel še v Bilčovs, kamor so ga povabili in kjer so njegova dela zelo dobro ocenili.

Jaka Kepica najbolj zanima »psihološki portret« krajine, v kateri niha razpoloženje od tihega, skoraj neopaznega zamiranja svetlobe večerne zarje do sončnega izbruhna, prave eksplozije žareče barvne gmote. Privilačne so tudi slike starega Tržiča, ki jih obravnava realistično.

Slika v olju, pastelu in grafikah. *Najraje in največ v olju.* »Olje je bolj plastično, ima večjo izpovedno moč,« pravi. »V svojih delih hočem povedati, da zemlja ni mrtva materija, ampak živa, nenehno se spreminjača, drugačna. Opazovati jo moraš z dušo. Poskušam jo tako, poskušam najti v njej vse tisto, kar ljudje običajno ne vidijo. Koliko različnih slik ponuja samó nebo! Koliko barv, občutij!«

Trenutno pripravlja dva nova ciklusa oljnih slik. Prvi predstavlja dopolnitev tržičkih motivov, s katerimi bo septembra nastopil v prijetljakom Repentabru v Italiji, za samostojno razstavo v tržičkem paviljonu NOB, ki bo oktobra ali novembra, pa sruje nadaljevanje ciklusa Nebo, zemlja, poezija.

Od slikarstva do pesništva ni daleč. »Vsaka slika je pravzaprav neke vrste pesem,« pravi. Zato njegove pesmi nastajajo največ med slikanjem. Precej nenavadne so; po obliki in vsebinu. Oglejmo si Izložbo:

*okvir v okvirju
misel v misli
pijača v pijancu
moka v peku namesto v kruhu
in se ta –
sanja o pogaci*

Kulturni koledar

JESENICE — Drevi ob 16. uri bodo v Kosovi graščini na Plavžu odprli razstavo **Leto 1941** — leto vstaje, ki je posvečena 40-letnici vstaje. Pripravljo je Tehniški muzej Zelezarne Jesenice, oddelek za zgodovino delavskega gibanja in NOB.

MOJSTRANA — V soboto, 1. avgusta ob 18. uri bodo v prostorih Osnovne šole 16. decembra odprli razstavo likovnih del **druge slikarske kolonije Vrata 81**. Razstavo si boste lahko ogledali do 8. avgusta.

KRANJ — Gorenjski muzej bo drevi ob 18. uri odprl v Prešernovi hiši razstavo olj in akvarelom **Dane Bem-Gala**, v kletnem razstavnišču pa razstavo slik **Franca Beštra** »Variacije na biološko temo«. V galeriji Mestne hiše je na ogled razstava **Okojje**. V steberični dvorani Mestne hiše pa bodo drevi ob 18.30 odprli razstavo del akademskoga slikarja **Zdenka Huzjana**, v malih galerijah pa razstavo del **Mirne Pavlovec**. Na Titovem trgu, na prehodu v Tavčarjevo ulico pa so danes ob 11. uri odprli stalno zbirko **Kulturno-zgodovinskih spomenikov Kranja**. Razstave so tako kot stalne muzejske zbirke odprte vsak dan od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. ure, ob ponedeljkih so zaprte.

KAMNIK — Kamniški muzej je včeraj v počasnosti 40-letnice vstaje in občinskega praznika odprli razstavo **Novi dokumenti o revolucionarnem delavskem gibanju in NOB v Kamniškem okrožju**. Gre za dopolnitve in prenovu stalne muzejske zbirke na gradu Zaprice.

ŠKOFJA LOKA — V galeriji na loškem gradu si lahko ogledate razstavo **Vstaja na Gorenjskem leta 1941**, ki jo je ob 40-letnici vstaje pripravil Gorenjski muzej iz Kranja.

Pisateljica Berta Golob je v knjigi »Sovražim vas« zbrala prgišče pretresljivih črtic, s katerimi razkriva stisko mladih fantov in deklet, kjer jih je življenje pahnilo pod streho vzgajališča v Predvoru.

Rada te imam

Majda je na pol slepa deklica. Kadar piše, je z obrazom nagnjena tik nad klop. Z bolnimi očmi si utira pot po belem papirju. Za njeno roko ostajajo v zvezku velike, okrogle črke. Življenje do Majde ni pravično. Preveč ji je vzelo, si pravim in me je skoraj sram, da razločim tako majhne stvari v daljavi in v somraku. Nikoli me ne bole oči. Majda pa kakor da moli k soncu za luč, za pesem in pomlad. Vse to ima rada. Nekaj mora, nekaj vendar mora izpolniti njen megleni dan. Ljubi tudi samoto. V šolo prihaja najraje sama. Sama odhaja. Sošolci pravijo: saj nam kar uide. Ko se oni komaj zavedo, da je pouka konec, nje že nikjer več ni. Rada se smehlja. Vedno se smehlja, še takrat, kadar odgovarja na najtežja vprašanja. Ne vem, kaj izraža njen nasmej. Včasih se mi zdi, da srečo. Včasih se mi zdi, da obup. Kadar je sama, vedno poje. Spleta ptica poje žalostno. Majda pa poje tako veselo!

Pesnice piše. Zaradi ene smo jo grdo obsodili, da ni njen. »Tega pa že nisi ti napisala,« smo vpili vse vprek, »to je predobro zate.« Bila je žalostna. Potem je v nalogi napisala, da ima rada resje in da je Prešeren večji pesnik kot ona. V šestem razredu je, a že razmišlja o poklicu. Rada bi bila učiteljica. Oči. Rada bi bila šivilja. Oči. Rada bi bila trgovka. Oči. Rada bi v pisarni ves dolgi dan pisala... Majda se nerazumljivo smehlja. Tiha, samotna deklica. Jutri bo spet sedela tesno sklonjena nad klop. Mogoče sploh ne bom utegnila pomisli nate. Zakaj si me vprašala, če imam rada resje. Imam. Vresje, pesem, tebe:

Bodočnost je v postopni profesionalizaciji

Kot je dobro znano je bilo kranjsko gledališče pred dobrimi dvajsetimi leti ukinjeno kot gledališka poklicna ustanova. V zadnjih dveh desetletjih, posebno pa v zadnjem obdobju je gledališko gibanje v Kranju ponovno krepko začelo ter seveda tako že zdavnaj s svojim delom prekoračilo svoj polpopklicni status, ki predvsem pomeni, da edina kranjska kulturna ustanova ustvarja svoje rezultate glavnem z nepoklicnim igralskim ansamblom.

Umetniški svet Prešernovega gledališča je na svoji zadnji seji ob zaključku sezone 80/81 ponovno temeljito obravnaval sedanji status gledališča ter potrebe gledalcev po gledaliških dogodkih. Ugotavlja, da sedanji kranjski gledališki ansambel ne more več v celoti zadovoljevati gledaliških potreb, ki vsako leto rastejo. Naslanjanje oziroma dopolnjevanje programa z gostujčimi ansambi je že več let vprašljivo, saj gostujejoči ansambl ne morejo za več dni zapreti svoje matične hiše. Večletna brezperspektivnost v smislu izboljšanja delovnih pogojev v bistvu zavira ustvarjalnost, kar pomeni, da večje zanimanje za gledališče v taki situaciji ne more biti zadovoljeno. Prihodnost kranjskega gledališča je tako jasno povezana s postopno profesionalizacijo igralskega ansambla ter tistih spremembajočih služb, ki so nujno potrebne za gledališko predstavo. Seveda pa tako postopna profesionalizacija nikakor ne pomeni ukinjanje obstoječega dela, obstoječih kadrov, prav nasprotno – dejansko pomeni kvalitetno in kvantitetno višjo ustvarjalno raven celotne gledališke ponudbe.

Stevilo uprizoritev in ponovitev se vsako leto veča in samo amaterski igralski ansambel seveda tega ne more vzdržati. V zadnji sezoni je Prešernovo gledališče moral odkloniti 30 odstotkov ponudb za ponovitve.

Kadrovske okrepljene gledališča bi lahko zadostilo gledališkim potrebam občine, pokrajine ter republike, saj velik del predstav kranjsko gledališče odigra izven matične hiše. Znana odpriost gledališča pa bi se seveda samo okreplila, saj bi ansambel prevzemal tudi naloge, ki danes niso realizirane.

Po gledališkem zakonu, ki je še vedno v veljavi (150 ponovitev v eni sezoni), bi moral Prešernovo gledališče že zdavnaj premestiti svoj današnji status, saj je povprečje ponovitev v zadnjih sezona 170. V letnem poročilu jugoslovanskih gledališč, ki ga izdaja Sterijino pozorje je Prešernovo gledališče med 81. jugoslovanskimi (poklicnimi) gledališči po številu uprizoritev na 31. mestu, po številu ponovitev pa na 39. mestu. Statistični podatki torej zgovorno pričajo o izjemnih naporih celotnega kolektiva, saj si v Prešernovem gledališču predstave v sezoni ogleda povprečno 55.000 gledalcev.

Ob tem ni zanemarljivo mnenje gledalcev, ki si ob vsakokrat pisani ponudbi, želijo še več predstav. Med anketiranimi gledalci jih kar 75 odstotkov meni, da je nujna takojšnja profesionalizacija gledališča.

Umetniški svet kranjskega gledališča je prepričan, da je v dolgoročnem razvoju kranjske kulture nujna in realno izvedljiva naloga predlagane in utemeljene postopne profesionalizacije Prešernovega gledališča. Kadrovska problematika je opazna že več let in zadnji čas je, da se je lotimo in jo rešimo, če ne želimo stagnacije ali celo upada.

M. L.

Pred proslavo obletnice Levstikovega rojstva

Pred 150 leti se je v Retjah pri Velikih Laščah rodil pisatelj in politik Fran Levstik. Pred kratkim je odbor za proslavo ob 150-letnici Levstikovega rojstva začel z intenzivnimi pripravami na ta veliki dogodek. Septembra bo v Retjah velik ljudski tabor, katerega pokrovitelj bo dr. Anton Vratuša.

Pred kratkim, ko smo obiskali Levstikov rojstni kraj, nam je najstarejši krajan v Retjah, 79-letni Ivan Prijatelj nanizal nekaj posebnosti tega kraja, ki še obstajajo in segajo še v čase, ko je živel Fran Levstik. Tako še stoji s slamo krit kozolec, na katerem je Levstik pisal zgodbe, med njimi tudi Martina Krpana. Po pripovedovanju je kozolec iz leta 1770.

Le nekaj korakov od kozolca pa še stoji čebelnjak, ki so ga pred kratkim temeljito obnovili in je po pripovedovanju starejših krajanov originalna kopija še iz pisateljevih

let. Sogovornik Ivan Prijatelj nam je povedal, da se je Levstik, ko se je vrnil s kozolca domov, večkrat ustavljal pri svojih čebelah in si privoščil malo medu.

Tudi starla lipa sredi Retijah še stoji. Pod to lipu pa je Levstiku delal družbo starejši mož, ki mu je dajal napotke in ideje za zgodbe in tako je Levstik pod lipu dobil tudi ideje za

Martina Krpana. Levstikova rojstna hiša pa nima več tiste podobe, kakršno je imela v njegovih letih. Med vojno je leta 1943 pogorela, obnovili so jo leta 1951.

Na proslavo obletnice Levstikovega rojstva pa se pripravljajo tudi v Velikih Laščah, kjer krajanji obnavljajo kulturni dom.

A. Kerštan

S slamo krit kozolec, na katerem je Levstik pisal zgodbe.

Levstikova rojstna hiša po obnovitvi.

ISKRINIH 35 LET

Pred 35 leti, 8. marca 1946, je ministrstvo za industrijo in rudarstvo Slovenije potrdilo preimenovanje Strojnih tovarn Kranj v tovarno Iskra. Tako je nastala tovarna za elektrotehniko in finomehaniko. Z lastnimi močmi je potem razvila program izdelkov, ki so ga sestavljali različni proizvodi: stenske ure, kinoprojektorji, ročno orodje, števci, telefoni, telefonske centrale, električno ročno orodje, instrumenti in drugo. Počasi so se v proizvodnem programu ustalili tisti izdelki, ki so pozneje postali jedro proizvodnega programa.

Že 1952. leta se je Iskra usmerila v izvoz. Le-ta je takrat znašal 13.000 dolarjev. Zaradi nenehnega razvoja pa je postala matična tovarna pretesna. Proizvodnja in specializacija sta vodili Iskro v ustanavljanje specializiranih obratov. Pomemben mejnik v zgodovini Iskre pa je tudi 6. september 1950. Takrat je bil izvoljen prvi delavski svet.

Naraščanje obsega proizvodnje in širjenje programa pa je terjalo tudi ustreerne organizacijske rešitve. Postopoma se je Iskra začela usmerjati v specializacijo proizvodnih procesov. Iz proizvodnih obratov so se postopoma začele razvijati številne temeljne organizacije. Del proizvodnega programa pa je Iskra kmalu odstopila za razvoj industrije v drugih predelih Slovenije. Tako so nastale nove organizacije v Novi Gorici, v Novem mestu, Trbovljah in drugje. Plod takšne usmeritve so tudi priprave na izgradnjo objekta za proizvodnjo električnega orodja v Murski Soboti.

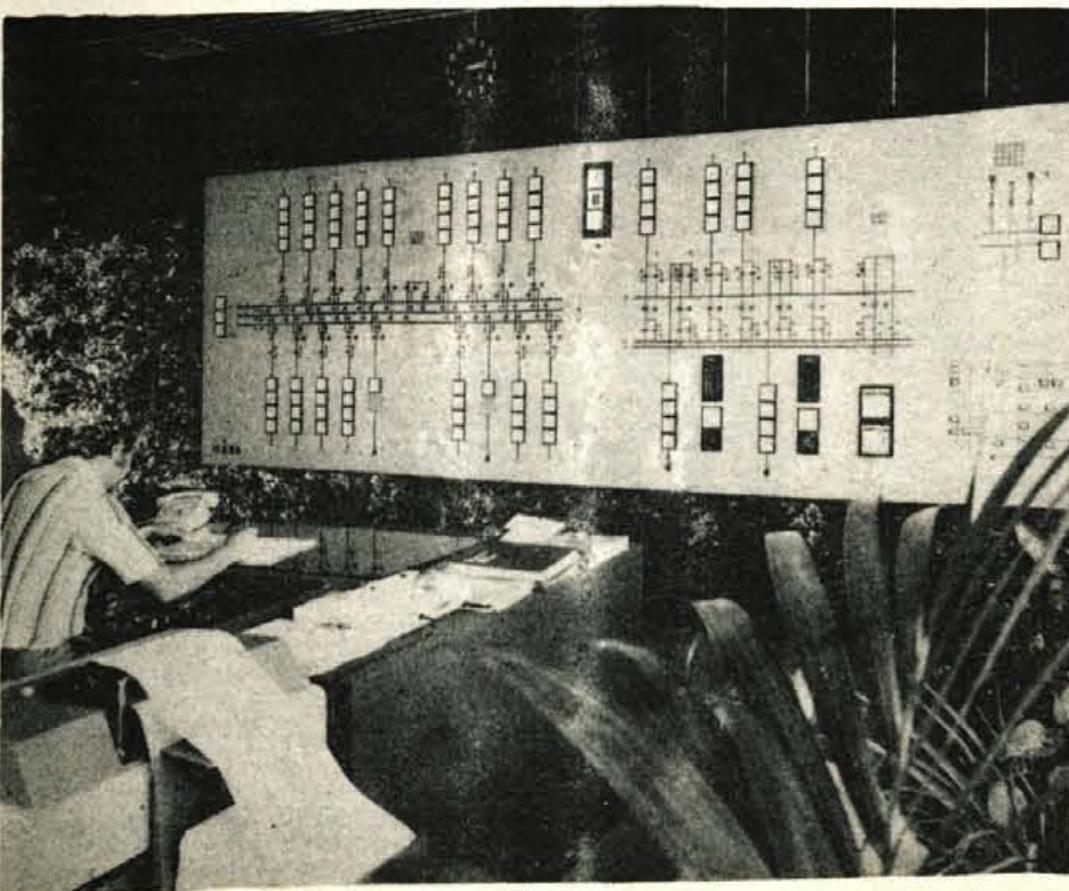

Oprema za visokofrekvenčno telefonijo.

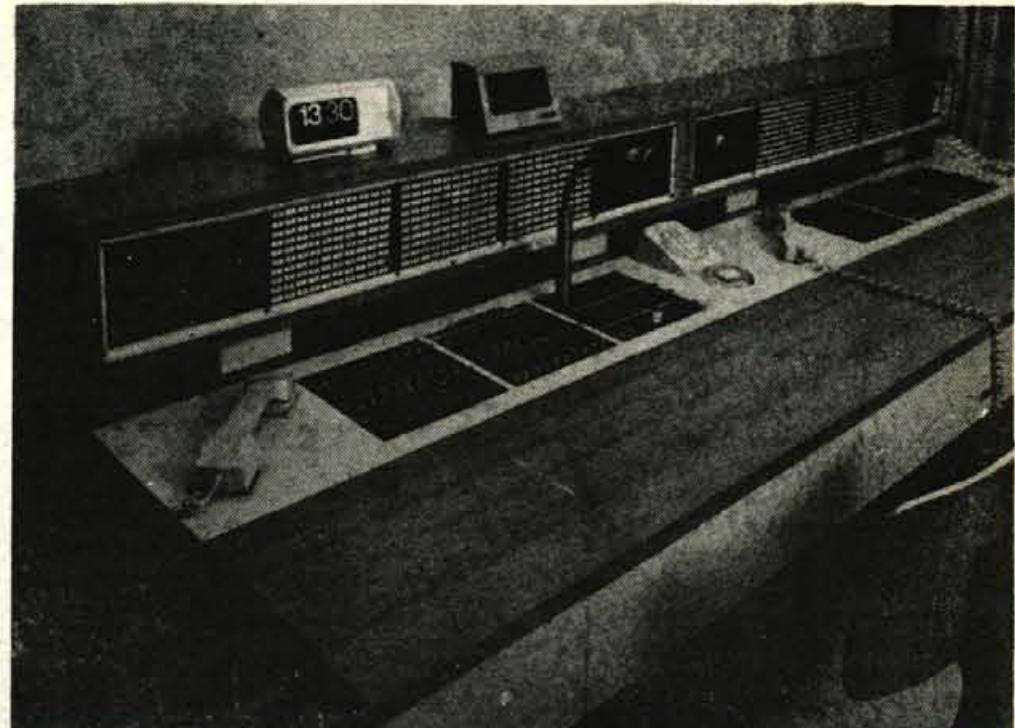
ISKRA V ŠTEVILKAH

Danes je v SOZD Iskra združenih 80 temeljnih organizacij in 11 delovnih skupnosti, ki sestavljajo 9 proizvodnih delovnih organizacij in 5 delovnih organizacij skupnega pomena. V tej delovni skupnosti je zaposlenih blizu 30.000 delavcev. Lani je Iskra ustvarila četrtino proizvodnje vse jugoslovanske elektroindustrie in je bila tako med elektroindustrijskimi organizacijami. Celotni prihodek je lani presegel 32 milijard dinarjev. Med 200 največjimi delovnimi organizacijami pa je bila Iskra že leta 1979 uvrščena na 9. mesto po celotnem prihodku in na 7. mesto po dohodku. V družbenem proizvodu Jugoslavije je bila Iskra udeležena z 0,8 odstotka, v panogi industrije z 1,9 in na področju elektroindustrie s 27 odstotki.

Milijarda 316 milijonov dolarjev celotnega prihodka je številka, ki Iskro uvršča na 58. mesto v svetu, v Evropi pa na 16. mesto. V zadnjih petih letih se je izvoz povprečno povečeval za 20 odstotkov. Na pet kontinentov je Iskra lani izvozila za 145 milijonov dolarjev blaga in uslug. Največ je prodala v razvite države zahoda in ZDA — 43 odstotkov; v deželi v razvoju za 23 odstotkov in 34 odstotkov v deželi SEV. Iskra ima danes v 19 državah po svetu 26 trgovinskih in proizvodnih podjetij in predstavnosti. Z drugimi besedami bi lahko rekli, da kakovost njenih izdelkov in uslug poznajo partnerji, kupci in uporabniki domala po vsem svetu.

Centrala za distribucijo električne energije s sinoptično mozaično ploščo.

Posredovalna miza za hišne telefonske centrale.

DOSEŽKI

Računalniki, zlasti mikroračunalniki ISKRADATA 1680 in ID 80, postajajo temelj vseh sistemskih področij v Iskri kot so telekomunikacije, avtomatizacija, merilno-regulacijska tehnika itd. Za poslovne potrebe nudi tovarna računalnikov: sistem za vnos podatkov, elektronski pisalnik na osnovi mikroračunalnika ISKRADATA 80, poleg tega pa sisteme na osnovi računalnika ISKRADATA C 18 za najrazličnejše aplikacije.

Velik dosežek in potrditev kvalitete telekomunikacijskih izdelkov Iskre pa je vključitev mednarodne centrale tipa Metaconta v Moskvi. Po sklenjenih pogodbah pa bo Iskra tudi v prihodnje izvozila za okrog 110 milijonov dolarjev opreme za centrale te vrste. Sicer pa iz proizvodnje že prihajajo predstavniki nove generacije elektronskih avtomatskih telefonskih central iz lastnega razvoja.

Pomemben dosežek je tudi razvoj in osvojitev proizvodnje interfonske centrale in pripadajočih terminalov. Ponudba je zaokrožena z novostmi s področja telefonskih aparativ, visokofrekvenčnih kanalskih telefonskih naprav ter radijskih in radiorelejnih zvez. Kot temelj bodočih telekomunikacij pa je bila izdelana in montirana poskusna zveza po svetlobnem vodniku v sodobni gradnji.

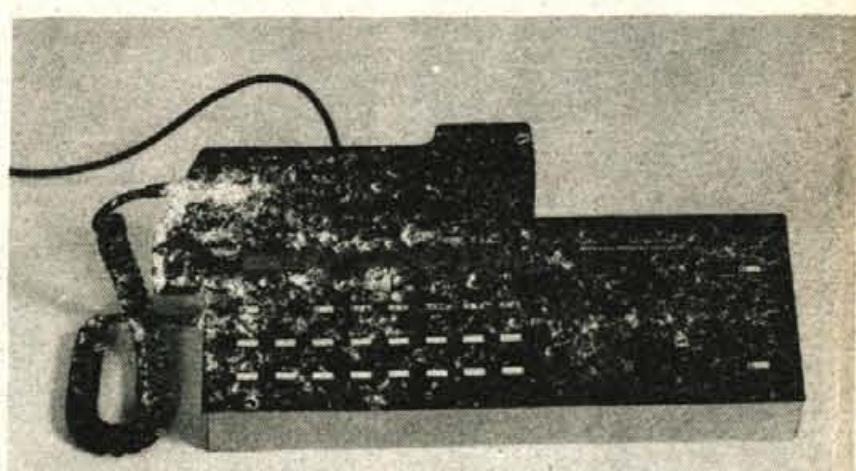
Med številnimi dosežki, ki jih Iskra beleži v svojem 35-letnem razvoju, je veliko takšnih, ki jih ne bi zmogla, če ne bi nenehno spodbujala lastno razvojno-raziskovalno dejavnost. Posebno v zadnjih letih so v ta namen veliko vlagali. Lani so na primer za razvoj in raziskave namenili kar 7 odstotkov sredstev od celotne vrednosti proizvodnje. Tako je Iskra postala tudi pomemben izvoznik znanja. Prijavljene ima mednarodne patente in prodaja svojo tehnologijo v razvite države.

Interfonski aparat.

VLAGANJA V ZNANJE

Pri pregledu Iskrinega razvoja pa ne smemo pozabiti, koliko je Iskra vlagala v kadre. Na začetku, v pionirskih letih mlade tovarne, je bilo v Iskri komaj 852 delavcev in od tega le 23 inženirjev. Že od samega začetka je imela Iskra za svoje potrebe šolo za poklicne delavce elektro in kovinske stroke. Danes je to Šolski center Iskre. Že zgodaj pa so začeli podeljevati tudi štipendije. Tako so na primer že 1954. leta podelili devet štipendij za visoke šole in tri štipendije za srednje šole. Danes pa daje Iskra okrog 2000 štipendij na leto. Razvojni in proizvodni programi Iskre namreč terjajo predvsem strokovno usposobljene kadre. Skratka, vlaganje v znanje je bilo že od nekdaj osnovno pravilo Iskre. In prav to jo je v 35 letih pripeljalo v evropski in svetovni vrh.

Elektronska telefonska garnitura ISICOM SUPER.

skra

Gostoljubna Lipanca

Pokljuka — Poleti so naše planinske postojanke, kočje in planinski domovi najbolj obiskani. Znane in priljubljene postojanke po naših planinah in hribih v konicah skoraj ne morejo sprejeti vseh planincev, ki se trumoma odpravljajo v hribe, po svež zrak in počitek v naravi. Precej pa je takšnih planinskih domov in koč, ki so širšemu krogu ljubiteljev planin manj znane, a zato nič manj gostoljubne in privlačne.

Med njimi je prav gotovo tudi Blejska koča v Lipanci na Pokljuki. Blejsko kočo so pred tremi leti postavili poleg stare blejski planinci, ki so opravili nešteto ur prostovoljnega dela, danes pa kočo oskrbujejo in zanjo vzorno skrbijo. Blejska koča je prostorna in lepega izgleda, v njej pa za lačne in žeje hribolaze ob sle-

herni uri dneva in noči poskrbi oskrbnica **Kati Štular**, ki je sicer doma iz Rodin.

»Blejska koča, ki jo upravlja Planinsko društvo Bled, je odprta od 12. junija do oktobra, odvisno od vremena,« pravi Kati Štular, ki skrbi, da je koča stalno čista, postrežba pa hitra in solidna.

»Tu sem že tretje leto in dela je v sezoni kar precej. Letos so napeljali vodo v kuhinjo, kar je pravo olajšanje. Prejšnja leta sem jo morala nositi od zunaj in bilo je včasih kar hudo, a vse hudo se kmalu pozabi. Obiskovalcem nudimo enolončnico, čaj in pijačo. Člani plačajo za prenočitev 80 dinarjev, na skupnem ležišču pa je prenočitev 40 dinarjev. Tisti, ki niso člani Planinske zveze, pa plačajo po 130

Kati Štular

dinarjev oziroma po 80 dinarjev za noč.

V Blejski koči se ustavlja večinoma prehodni gostje in planinci. Kraj je izhodišče za turo na Debelo peč, do kamor je uro hoda, na Lipanski vrh, do tja je prav tako uro hoje in do Lovske koče, do katere se pride v dvajsetih minutah. Ustavlja pa se tudi tisti, ki se povzponejo na Triglav.

Moram reči, da je v koči vedno prijetno in da tisti, ki prihajajo sem, ne delajo nikoli nobenih težav. Zato kljub temu, da je včasih kar precej naporno, rada delam in se v koči tudi dobro počutim.«

Blejska koča v Lipanci, do katere je s ceste na Pokljuki primerna in rekreacijsko koristna pot za vse tiste, ki se nikakor ne znajo ali nočijo ločiti od stola in volana, leži na izjemno lepem kraju, s čudovitim pogledom na prostore pokljuške gozdove. V resnično zadovoljstvo je, ko se noge ustavi in ko sapa počije in ko planinca za kratek oddih sprejme okusno opremljena, čista in gostoljubna Blejska koča.

D. Sedej

Blejska koča v Lipanci, ki jo upravlja Planinsko društvo Bled. — Foto: D. Sedej

Komu je bilo napot?

Včasih je bil Kranj zelen od konstanjev. Tudi center mesta. Potem so ga počasi česali. Zdaj je padlo to, zdaj bmo drevo. Takoj po vojni so nekateri posamezniki ki so hoteli spet zdrav, sveže zelen Kranj, posadili dreve po celem Kranju. Tudi po Titovem trgu in pred Prešernovim gledališčem, skratka povsod, kjer koli je bil primeren prostor zanje. Platane ob Koroški cesti so že zadnji zeleni ostanki iz tega časa, pa kanadski topol pri cerkvici sv. Mohorja, tam ob kranjskem obzidju, kjer je enkraten pogled na spodnji del starega Kranja, Savo, prometne žile in tovarne na drugi strani.

O tem drevesu bi rada spregovorila. Kot mala zelena ozna med

hišami je zrastel visoko. Na pravo mesto je bilo drevo zasadeno in zato je tudi ostalo. Senčni kotiček je eno najbolj priljubljenih shajsijat mladih, vsak turist zaide sora in si privošči ta edinstveni razgled z obzidja. Drevo okolici ne daje samo kisik in senco, temveč tudi življenje: polno je ptic, kosi tu domujejo in celo veverico so oni dan videli na njem. Toda, kako dolgo bo to drevo še zelenelo, cvetelo? Lansko poletje se ga je namreč lotil neznani zlikovec in prav z namenom, da dreve odmire, v višini enega metra z drevesa olupil debelo drevesno lubjo. Če se hoče zanesljivo zakriti drevesa, potem stori tako, pravijo. Strokovnjaki cenejujo, da bo drevo po letu morda še ozelenelo, počasi

bo pa shralo in tako bo tudi ta delček Kranja postal gol in pust. Zakaj? Cemu? Drevo bo vedno huje obtoževalo ...

D. Dolenc

Spomladji 1946. je bilo posajeno to drevo. Zraslo je visoko, da se z vrhom spogleduje z cerkevnim zvonikom. Toda, kako dolgo bo še zeleno?

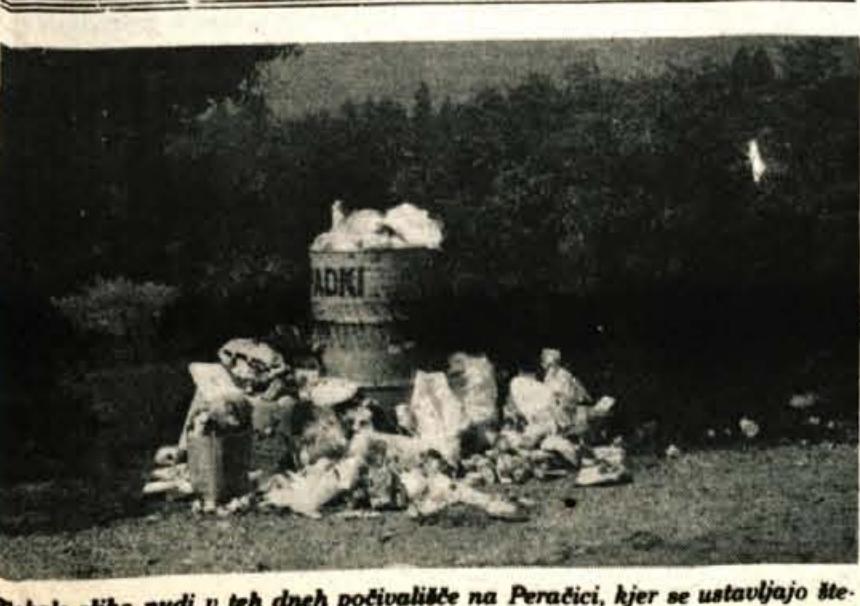
Desetič Dan oglarjev

Stari vrh — V nedeljo, 2. avgusta ob 11. uri se bo na prireditvenem prostoru na Grebljici na Starem vrhu začela vsakoletna tradicionalna etnografsko turistična prireditev Dan oglarjev, ki ga Turistično društvo Stari vrh letos priteja že desetič. Uvodoma bo spregovoril predstavnik pokrovitelja sozd. GLG Gorenjske, sledil bo nastop folklorne skupine iz Javor ter noneta Mladi zadružniki. Od 12. do 13.30 bodo prikazali pridobivanje oglja in delo oglarjev: pripravljanje drva, ureditev kopišča, zlaganje drva v kopi, pokrivjanje kope in kuhanje oglja. Obiskovalci si bodo lahko ogledali koparsko orodje, koparske bajte in spoznali značilnosti dela in življenja oglarjev, ki je opisano v narodni pesmi »Oglar pa mora bit moja«. S to pesmijo bodo zaključili oglarski del prireditve, nakar bo za ples igral ansambel Oglarji.

Ob obisku prireditve boste lahko kupili tudi oglje, ki bo na voljo v petkilogramskih vrečah.

Na prireditveni prostor lahko pridete z osebnimi avtomobili iz Selške ali Poljanske doline. Parkirni prostori bodo na Grebljici in v vasi Zapreval. Avtobus na progi Skočna Loka—Javorje odpelje ob 8.15 in ob 12.15. Iz Javorja preko Cetene ravni do Grebljice je še slabe pol ure hoda.

Malo je treba: samo odstraniti pas lubja, pa shira tudi tak velikan. — Foto: D. Dolenc

Tako si nudi v teh dneh počivališča na Peračici, kjer se ustavljajo številni avtomobilski potniki ... Foto: D. Sedej

Črtomir Zorec

POMENKI OB SAVI DOLINKI O NEKATERIH KRAJIH JESENISKE OBČINE

(86. zapis)

Nadaljujem s pripovedjo o spoštljivih počastitvah našega Primoža Trubarja v daljni nemški deželi Württemberški, v Derendingenu pri Tübingenu.

Navajam to pot prevod latinske pesmi nemškega pesnika Marina Crusiusa (1526–1607). Le-ta je bil profesor klasičnih jezikov v Tübingenu – v Württemberškem univerzitetnem mestu, v katerem je bila 1. 1551 tiskana prva slovenska knjiga *Catechismus, Anu kratku Poduzhene skaterim vsaki zhrouk more vnebu priti.*

berškem, pričajo o velikem ugledu, ki ga je užival na rojak v tujini.

Sedanjemu rodu je gotovo bolj pri srcu Trubar – pisatelj, ne pa Trubar – voditelj novoverskega gibanja pri Slovencih. Organizacija, ki jo je zidal mimo družbenih teženj slovenskega ljudstva, je že zdavnaj razpadla. Ostalo pa je njegovo delo za slovensko knjigo. Njegovo veliko deljanje 1551. leta izvira predvsem iz njegove praktičnosti in podjetnosti, vendar pa tudi iz ljubezni do slovenskega ljudstva.

Ceprav je bil vzgojen v tujem okolju in duhu, nikoli ni izgubil zavesti, da pripada slovenskemu rodu, ki je siromašen in morda zaničevan. A prav zato, da bi »svojim ljubim Slovencem« pomagal, se je odločil da iz zanemarjene kmečke govorice napravi knjižni jezik.

ČLOVEŠKA PODoba TRUBARJEVA

Lesorez, ki je bil narejen morda še za pisateljevega življenja, objavljen pa v številnih njegovih knjigah še po smrti a tudi razne druge inačice (bakrorezi, oljne in temperne podobe), kažejo izredno prikupno osebnost častitljivega starčka z visokim in jasnim čelom, bistrih in pametnih oči, plenitnih potez v obrazu, ki ga obroblja dolga, polna brada.

Primož Trubar (1508–1586)

Cerkv v Derendingenu pri Tübingenu

MARTIN CRUSIUS

Trubarjeva nagrobna spominska plošča v luteranski župnijski cerkvi v Derendingenu (pri Tübingenu) ima latinski napis – Sovretov pesniški prevod v slovenščini se glasi:

V robu počiva le-tem mož sveti,
Slovenec po rodu,
Primož, ki kristusu bil zvest
je klicar in glasnik.
Prvi prepojil je on Ljubljano
s pobožnostjo pravo,
v njega imenu izgnan mnogo prebil
je nadlog.
Rothenburg Tauberski v njem našel
je zvestega sluga,
v Kemptenu mož je učil, z glasom
donečim, Boga,
Urach od tod ga je dobil,
v württemberski deželi,
Laufen učitelja imel, dlje
Derendingen nato.

Svetje prevedel je knjige na materje jezik domači, nauk je božji sejal daleč na jutrnjo stran.

Oče ubogim je bil neizkušen ščit in zavetje.

Koliko vreden časti, živel do sivih je let.

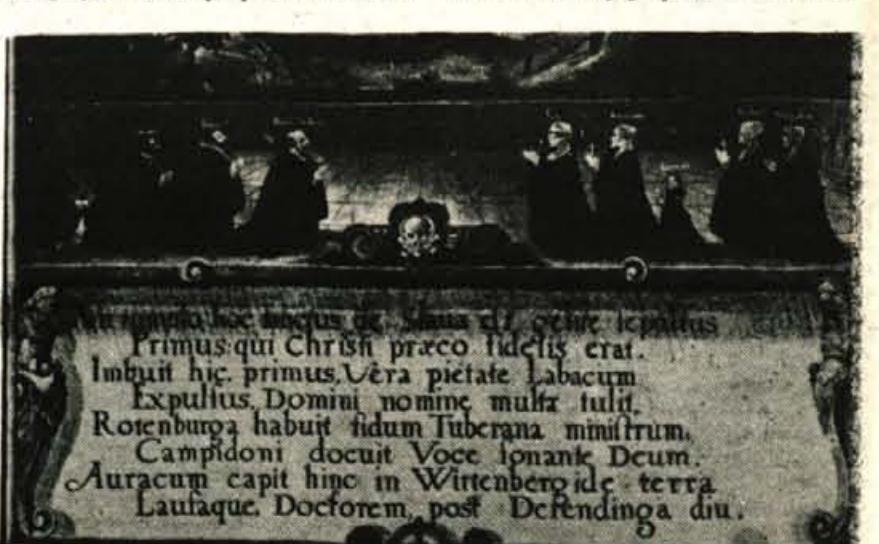
Dobi boj bojeval, svoj tek dokončal po razumu,

verohranil zvestó, kakor je bil je dolžan.

Z velikim Pavlom zato zdaj nosi že krono nebesko, nikdar ji čas noben, bleska utrnil ne bo.

ZA DODATEK – POJASNILO

Sveda se ves čas pisanja te pripovedi o Primožu Trubarju zavedam nekoliko nevsakdanje povezave med njim in grobom Prešernove matere med Nemci na Koroškem. S primerjavo številnih počastitev našega rojaka v tujini, sem hotel le trpkov pokazati na jalost naših prizadevanj vsaj za skromno obeležitev groba matere našega največjega pesnika Prešerna.

Del Trubarjeve nagrobne plošči z upodobitvijo celotne njegove družine in prvimi vrsticami latinskega slavospeva.

Graščina Grinšče je danes povsem pozabljena, leži pa na čudovitem kraju na Rečici – Kdo naj bi jo obnovil? – Velika družbena škoda je, da propada

Graščina v Grinščah ima svojo bogato zgodovino, prepleteno tudi z ljudskim izročilom o strahovih. Žal danes vse preved straši v žepih in v blagajnah lastnikov, zato graščina očitno propada.

Foto: Verko

Rečica pri Bledu – Le malokatera graščina davne preteklosti nam ob ogledu ne buri domišljije. Tako ob urejenih muzejskih zbirkah po svoje podobnijo življenje minulih stoletij, še bolj pa se razvnamemo tedaj, če je razpadajoče zidovje prezeto z bajkami in pripovedkami ljudskega izročila. Če ljudska domišljija prida k razpadajoči graščini še danes živo predstavo o polnočnih strahovih in duhovih, ki baje prebivajo v njej, potem je stvar že vredna temeljitega opisa in ogleda.

Natanko takšna je umirajoča graščina Grinšče ali pravilno Grinščice na Rečici pri Bledu. Korak od ceste Bled–Gorje, a dovolj daleč v hribu

stoji, da že stoletja uživa prekrasen razgled na grad, na Bled, na okolico. Pokončna je, ponosna in trmasto klubuje čas. Ob njej je gospodarsko poslopje, pet hektarov zemljišča s privlačno cerkvico na vrhu hriba, z ribnikom, ki ga obkrožajo hrasti, ki jim daleč naokoli ni para. Tolikšna gospodkost, tolikšna imenitnost, a žal vsa pozabljena, prepuščena sami sebi in neljubi usodi.

V graščini pa straši, so vedeli povedati nekdani hlapci in dekle in vedo še danes starejši okoličani. Ko je na večer »kmarijizzivono«, jo je služičad jadrno odkurila iz graščine – kar je res, je res. Ža vse na svetu ne bi v njej prenočili, kajti opolnoči so zaplesali strahovi. Tudi kasneje je bil pridih nevidnih povzročiteljev polnočne groze tako živ, da so se domačini na daleč ogibali Grinšč.

In če se podaš v večernem mraku okoli graščine in če si dovezet za nevidne strahove, ki so v tej zapuščnosti lahko tudi debele podgane ali netopirji, potem ti ni lahko pri duši. Graščina ima šipe vse pobite, v gospodarskem poslopu binglja bela zavesa skozi odprto okno, okolina se je zarasla z visokimi grmi. Mrko in temačno vzdušje je ob temnozelenem bajarčku, kjer ti riše raznorazne strahove visoko vodno rastline in razvejane hrastove veje. Ambienta bi bila srčno vesela Agatha Christie za vsaj dvanajst umorov. Prav lahko ti v glavo in v strah stopijo bajke o duhovih Grinšč, ki ob svoji polnočni uri ali malo čez praskajo, civilijo, mukajo ali kakorkoli že bavkajo po vrhnjem nadstropju graščine.

Za vse tiste, ki imajo duhove Grinšč za babje marnje in ki bi se seveda opolnoči lastnoročno sami samcati zaklenili na podstrešje – me zanima, koliko bi jih hladnokrvno vzdržalo nedenadno, dobro zrežirano belorjuhno bavkanje pet čez polnoč – zdaj nekaj resnih, tuzemskih dejstev.

»Graščino Grimščice« – kot piše Božo Benedik – »omenja že Valvasor, ki prikazuje slike tega renesančnega dvorca, ki ga je zgradil Ahac vitez Grimschitzki med reformacijo. Kakšen je bil prvi dvorec, ki

so ga podelili Ortenburžani Nikolaju Grimschitzerju in je bil nekdaj last Andreja Dvorskega, ne poznamo. V prvi polovici 19. stoletja pa je Janez Grimschitzki prizidal h graščini na fasadi trikotno čelo in balkon, ki sloni na štirih stebrih. Takrat so prizidali tudi poseben trakt za služičad, ki je pozneje služil za stanovanje. Ob koncu 19. stoletja pa je graščino odkupil Jožef Schwegel, domačin iz Zgornjih Gorij, ki si je v bivši avstrogrški monarhiji pridobil najvišje naslove. Graščino je v notranjosti predelal in po njem jo je podeloval Ivan Švegel, diplomat in diplomat. Med obema vojnoma se je za stalno naselil v njej in ostal do konca zadnje vojne. Staro ime za to graščino je bilo Gramšice, Ivan Švegel pa jo je preimenoval v Vilo Wilsonio – v zahvalo ameriškemu predsedniku, ki je veliko priporogel, da je Bled z jeseniškim trikotnikom po prvi svetovni vojni pripadal Jugoslaviji. Pomembnost te graščine je v tem, da leži sredi izredno lepega in bogatega parka, da je v njem dokaj za naše kraje redkega drewnja in grmičevja, kar pa je danes kaj malo poznano po Bledu.

Ivan Švegel se je pozneje preselil v gospodarsko poslopje in si tam urenil stanovanje. Ko je umrl, je graščina začela propadati. Prišli so muzejski delavci iz Ljubljane, ki so jo za silo obnovili, a potem so graščino spet zapustili. Kupila jo je Narodna banka Slovenija, ki je še danes gospodar in banka se zaveda, da je

zelo slab gospodar, zato jo danes pod izredno ugodnimi pogoji ponuja morebitim interesentom.

Radovljška občina nima denarja, blejsko gostinstvo tudi ne. Graščina pa bi bila primerna za muzej, z imenitnem gostinski lokal, za vrtec, z mirem in gostoljubem dom počitka. Komurkoli že ne straši v žepu ali v blagajni, je dobrodošel, da graščino Grinšče obnovi in ji da smisel in pravi namen. Zares je velika družbena škoda, da propada, vsem njenim duhovom, ki strašijo v njej navkljub.

Zgodovino ima bogato in lepa je s zmeraj. Leži na kraju, ki bi ga je težko našli, obdana je s prirodnimi zanimivostmi. Za tujce bi bila kot muzej, hotel ali karkoli drugega izredno vabljiva, za domačine iz bližnje in daljne okolice pa bi bila krepko mikavna že zaradi svoje »duhovne« plati. Nič lažjega kot splesti venček srljivih vragolj, ki so jih uganjali duhovi Grinšč, in podedeni vora vražjeverni svet, ki se dane verjame v horoskope in drugi neovrgljiva dejstva, bo drl v »Greče«, da bo veselje.

*Ta votu straš iz Grinšč – okrog kraja pa ga nič ni – ima pač svoj čar ljudskega pripovedništva in sodi h graščini. A ta gospod strah ima svoj nadvse oprijemljiv naslov na Rečišči 11 in znabit, da se potuhne in za vselej odide, če poiščemo nekoga, ki se bo za graščino ogrel in jo zares iztrgal neusmiljenemu času pozabe in zapanjenosti.

D. Sedej

»Ta votu strah rečiške graščine

Mejni prehod na Podkoren

Cariniki že ugotavljajo, da je promet domačih potnikov na mejnih prehodih z Avstrijo in Italijo močno v upadanju – Veliko tujih turistov

Naš potni list – redka izjema

pa se tudi poletne počitnice v nekaterih pokrajinalah. Vstopov pa bo dovolj tudi kasneje, saj je tudi za tujce turiste vabljen izvensezonski čas z znatno nižjimi cenami v hotelih in pri zasebnikih in s pravim dopustniškim mirom.

Vse vstopne kolone morajo odpreti predvsem ob četrtekih, petkih in sobotah popoldne. Minula leta je bil največji »naval« ob petkih in sobotah, zdaj prihajajo kolone na podkorenški mejni prehod že ob četrtekih. Jasno je, da tudi motorizirani popotniki računajo na preveč prometne petke in sobote in se na pot odpravljajo vse bolj tudi ob drugih dneh; jasno pa je tudi, da je promet iz leta v leto večji. Ob najbolj »sobremnenjih« dneh julija je vstopilo na podkorenškem mejnem prehodu 7.500 vozil in izstopilo okoli 600 vozil. Carinsko službo so morali zato okrepliti, cariniki so izredno zaposleni, saj do večjih zastojev ne sme prihajati.

Med registrskimi tablicami na Podkorenju pa je izjemoma malo naših. Prav tako tudi na mejnem

prehodu z Italijo v Ratečah, kjer je znatno upadel promet domačih potnikov, ki prestopajo mejo. Cariniki pravijo, da je bil nekaj dni pred ukrepopom, po katerem lahko prestopimo mejo le enkrat v tekočem letu s 1.500 dinarji, promet domačih vozil izreden. Prihajali pa niso le domačini ali okoličani, temveč izredno veliko tudi potnikov iz drugih republik, ki letujejo v Sloveniji ali so se pripeljali od doma. Vsi so hoteli izkoristiti še zadnji nakup brez pečata v potnem listu. V Italijo smo odhajali po običajnih nakupih: po kavbojke, riž, športne majice, žvečilne gumije, rezervne avtomobilske dele. V Avstrijo pa po kavo in marinarino, tako, da se je gnetlo jugoslovenskih kupcev v obmejnih italijanskih in avstrijskih trgovinah. Prav gotovo so znali italijanski trgovci jugoslovensko »panično« nakupovanje dobro izkoristiti in so dodobra izpraznili skladišča večinoma »škar« robe in jo prodajali po visokih cenah. Te dni pred ukrepopom je bilo marsikoga, ki se ni divje poganjal po avstrijskih in italijanskih trgovinah.

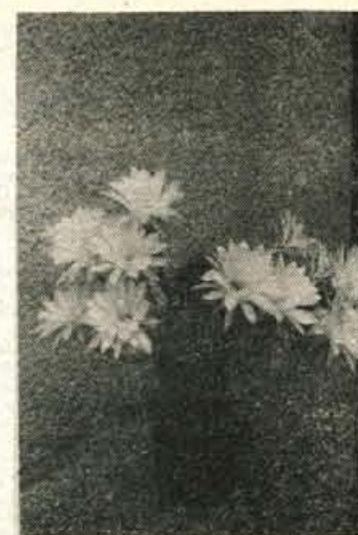
kar sram sodržavljanov, ki so na debelo zapravljali in kot običajno kupovali vse tisto, kar potrebujejo, še več pa tistega česar sploh ne potrebujejo. V »predukrepnih« dneh smo moralni prenesti preko meje ogromno denarja ...

Zdaj je drugače, pravijo cariniki, saj se na mejnem prehodu ustavljajo le maloštevilni domači vozniki. Temeljito pač premisijo, kdaj bodo potovali preko meje in si kupili kilogram kave in avstrijsko »ramo« ali »vito«. Tisti, ki živijo v maloobmejnem avstrijskem ali italijanskem pasu, so pohiteli na občinske oddelke za notranje zadeve in brž vložili prošnje za maloobmejno dovoljenje. Teh prošnij je vsaj na jeseniški in tržiški občini veliko, saj maloobmejne dovolilnice primašajo ob prestopih meje nekaj več ugodnosti. Za vstop v Avstrijo je z maloobmejno dovolilno dovoljeno imeti 400 dinarjev mesечно, po meddržavnih pogodbih in dogovoru pa je znesek znatno višji za tiste v italijanskem maloobmejnem pasu, saj mesečno odnesejo lahko preko meje 2.000 dinarjev.

Ce bomo zdaj uveli še takso na potovanja v tujino, potem so tudi maloobmejne dovolilnice domači izgubile svoj smisel in pomen. Na eni strani je kar prav, da smo omejili brezsmiselnod odtekanje dinarja v tujino, saj smo bržkone že močno pretiravali, po drugi strani pa tako drastičen ukrep vendarle ni najbolj smislen. Se bomo zdaj enkrat letno sprememili v tihotapce na meji, ko bomo že leli, na vsak način uvoziti rezervne dele, ki jih na domačem tržišču ni? Bomo zdaj naenkrat poskrbeli za ves devizni odliv, ki smo ga prejšnja leta enakomerno prerazdelili na tekoče leto?

Zanesljivo drži, da bo jugoslovenski potni list na meji vse bolj redno izjema. Na številna druga vprašanja pa bo odgovorila praksa in pokazala, kako (ne)smiseln so takšni ukrepi. Predvsem cariniki na naših mejnih prehodih pa bodo prej ali slej lahko povedali, kakšni so resnični učinki omejitvenih carinskih ukrepov ...

D. Sedej

VERBALA PLANINSKA DRUŠČINA — Društvo na skali, ki je lepo sončno nedeljo izbrala za skupni pochod na Kriško goro, je iz Sebenj in Žiganje vasi doma. Vsako leto jo takole organizuje na prijetno planinsko turo in tako združuje prijatelje s koriščenjem. Vzpon na Kriško goro pa ni edina njihova skupna aktivnost. Letos so že priredili razna športna tekmovanja, vedno zaključena z družbenim srečanjem. Tudi tako utrjujejo medsebojno prijateljstvo... Foto: J. F.

PUŠČAVSKI CVET — Sredi poletja se iz sončne notranjosti pokrite z ostriimi bodicami naenkrat razpočti množica prelepih rožnatih cvetov, ki so mesec dolgo čakali dan, ko naj bi soncu razkrili skrivnost puščavske rože — da bi nato v eni noči in enem dnevu oveneli. — Foto: L. M.

PISANO POLETJE

Pletna pred Park hotelom, za zunanjí okras in za etnografsko zanimivost. — Foto: D. Sedaj

Mala Urška nima vrste: okrog doma, saj je doja pomaknjena v brezinjske doline. Zato je Urška vse polno prijazna domaćem dvorišču. U hlevu brez strahu med bikci, saj niso prahudi, ker niso privetiki torej ne pravirvi. — M. V.

Zametno krvno iz Seničnega

Usnjarsvo, ne daj v tržiški občini krepko razvita obrt, sta pred letom tudi ponovno oživila Janez Slatnar in Peter Jekovec. V njuni delavnici v Seničnem nastaja čudovito voljno krvno, ki bi ga človek z veseljem nadel nase ali z njim dopolnil stanovanje

Tržič — Zametki usnjarske obrti v Tržiču segajo precej daleč v zgodovino. Že konec 15. stoletja, ko je naselbina na prehodu med južno in srednjo Evropo dobila tržne pravice, se usnjarsvo omjenja enakovredno ob boku dobro razvitega kovaštva, fizičarstva, ogljarstva, kolarstva, nogavičarstva, tkalstva in čevljarijstva.

Industrijski razvoj tega stoletja pa je v mestu prinesel velike spremembe. Na eni strani sta začeli hitro rasti predvsem tekstilna in čevljarska tovarna, na drugi strani pa so stare obrtni delavnice izginjale druga za drugo. Kot zadnja predstavnica usnjarsvra je klonila tovarna Runo, s katero je ta dejavnost v Tržiču povsem izumrla.

Pred letom dni pa je v starem hlevu v Seničnem nastala nova, sodoma usnjarna. Janez Slatnar iz Žvirč in Peter Jekovec iz Bistrica, oba usnjarji, ljubitelja svojega poklica, sta se združila. Priprave so bile precej zahtevne in dolgotrajne. Najprej je bilo treba temeljito preurediti hlev, kupiti stroj, izoblikovati delovni postopek, poiškati prodajalce kož in kupce krvna.

Naslonila sta se na tovarne in trgovino, saj bi s storitvami posameznikom ne zasluzila niti za sol, kot je povedal Janez Slatnar. Surove

kože dobivata v glavnem od Koteks-Tobusa, večino, približno osemdeset odstotkov, predelanih pa pošljata Utoku v Kamnik.

Delo je steklo in obrt je zdaj že dobro utečena. Nekaj težav je le s survinami. Kvalitetnih kož je vedno manj in vse dražje so.

V usnjarni Janeza Slatnarja in Petra Jekovca obdelujejo vse vrste kož domačih in divjih živali, največ pa govejih in telečjih. In to skoraj vse »na kosmat«, kot se reče krvna. Postopek je dokaj zapleten:

»Pomembno je, da je koža čista, če naj bo lepa tudi v končni obliki,« je pripovedoval Janez Slatnar. »Vseh faz skoraj ne bi mogel našteti, toliko jih je. Omenil bom samo najpomembnejše. Surovo govejo ali telečjo kožo najprej nasolimo. Divjačino konzerviramo dragocene, s sušenjem, močno pa je tudi kombinacija obeh načinov. Koža mora ostati nasoljena dva, tri tedne, odvisno od topote zraka. Čas je izredno pomemben. Ujeti je treba trenutek, kot pravimo, sicer se lahko zgodi, da dlaka med kasnejšo obdelavo izpadne.«

V usnjarni ni zoprneg smradu, pred katerim bi moral obiskovalec zatiskati nos. Nekoliko se že čuti vonj kože, a prej prijeten kopne. Strojenje »na kosmat« namreč ne zahteva luženja, ki je glavni krivec za smrad.

In kaj se zgodi s kožo po soljenju oziroma sušenju? »Postane precej trda, neelastična,« pojasnjuje Janez Slatnar. »Namočimo jo. V vodo običajno dodamo nekaj pralnega praška, da se očisti umazanije. Nato pride na vrsto »plikanje«, to je priprava kože na strojenje. Po strojenju pa je treba kožo očeti, odcediti. Tej fazì sledi straganje, mačenje pa spet sušenje, raztegovanje, vajkanje oziroma mehčanje, nategovanje, obrenovanje ter merjenje. Kot videte, je postopek precej dolgotrajen in občutljiv, če naj bo krvna res lepo, voljno, mehko.«

Strojilna soda komaj utegneta območje. Zal je kvalitetnih surovih kož manj in vse dražje so. — Foto: H. J.

Včasih so usnjarji delali predvsem z rokami in drobnimi orodji. Danes zamenjali stroji, čeprav je človek še vedno nepogrešljiv pri njihovem uravnanju. Sodobnost, ki se je dotaknila tudi te dejavnosti, bo morda spodbudila še druge zagovornike, Gorenjskem obstaja samo še ena usnjarska podobna Slatnarjevi in Jekovčevi v Seničnem. H. Jelov

AVNOJ 81

Piše Danica Deenc

PO POTI SPOMINOV

Mikalo me je že vredno, da bi se pridružila mladi predniki, ki prehodi dolgo in zahtevno pot slovenskih delegatov na zgodovinskih II. zasedanjih Vodnikov, ki edanji pohodih, da bi me vzeli in kaj kmalu skupni sestanek so me gledali, so bili obeheni Tončke, tole in za kaj naj bi ne boste mogli.

»Avnojski mam Albincetovo, točno pa res niso edeli, ki jo vtaknili med prednike.«

»Se boste pozvali, hoditi, so me toljili organo ocenjevali moj kilogram.«

let, da bi se adi, ki vsako leto pot slovenskih II. zasedanja Vodnikov, ki edanji pohodih, da bi me vzeli in kaj kmalu skupni sestanek so me gledali, so bili obeheni Tončke, tole in za kaj naj bi ne boste mogli.

»Bomo že tako hodom basala vaj zjokala nadzor. Ko še enkrat ugotovim, da doma. Prav vse treba. Pa če boš je zapeljal do 3. julija imeli otke iz svoje pojava daj na jezik, alce limone. Pij, si boste želeli

Pri spomeniku padlim v Žužemberku smo se brigadirji pohodne enote AVNOJ 81 vpisali v spominsko knjigo

bojih za Žužemberk, o 1200 padlih, ki so napisani danes na osrednjem spomeniku. Iz vseh krajev tod okrog so, kamor seže oko: z Dolenske, Suhe Krajine, pa tudi iz Žumberaka, Korduna in od drugod. Celo rdečearmejci... 800 borcev je padlo samo v Žužemberku in v najbližji okolici. Hudo razbit je bil Žužemberk med vojno. Enaindvajsetkraj je bil bombardiran. Kot spomin in opomin na tiste težke dni stoji nad Žužemberkom Žužemberška cerkev, požgana in razbita — in nikdar obnovljena. V njej so bila najmočnejša belogardistična gnezda. Partizani so jo požgali, da bi se beli nikoli več ne vgnezdili v njej. Prav s položajem v cerkvi je po bregovih Žužemberka padlo največ borcov. Požgani so bili vsi okoliški senki, da so si beli z njimi ponocni svetili in si držali položaje.

V knjigo spominov se je, kot vsakič, ko pridejo tu skozi pohodniki AVNOJ-a, vpisala tudi naša brigada.

Baza 20 nas je pričakala nekam mračna. Pozni smo že bili, pa tudi težko je prodrlo sonce skozi stoljetne bukve, ki pod sabo skrivojo vrtace in barake v njih. Tu se je kalila naša zgodovina. V letih 1943 in 1944 se je tu največ držal slovenski glavni štab, tu je bila partizanska bolnica, tehnika. Finkov Ivan iz Meničke vasi, vodič po Bazi 20, je pripovedoval o dneh, ko so v kočevskih gozdovih iskali teren, kamor še ni stopil italijanski vojak. Našli so ga sredi tega kraškega sveta. Zgradili so si barake, uredili celo svojo lastno elektrarno. Le vedno je bil problem za vodo. Redek je bil studenec tod in prinašati so jo morali od daleč. Kasneje so si pomagali s kapnicami. Vedeli so Italijani, da mora biti tu nekje partizanska bolnica. Iskali so jo, vendar našli so drugo, na Pugled gori. Ta v Rogu pa je ostala do konca vojne skrita sovražniku.

Ogledali smo si barako za barako. V eni izmed njih so na fotografijah tudi slovenski delegati na AVNOJ-u. Fotografija delegatov v koloni, na kamionih, njihova srečanja z domačini, z ostalimi delegati v Jajcu... Tu so tudi njihova imena. Prav je, da si jih osvežimo: Boris Kidrič, Josip Vidmar, Josip Rus,

Kuhali so nam sicer vojaki iz raznih slovenskih kasarn, toda dežurni smo se menjavali vsak dan — prvo dežurstvo v Gornjih Lazah

Zoran Polič, France Lubej, Edvard Tone Fajfar, Marijan Breclj, general Avšič, Josip Jeras, slikar Božidar Jak Novak-Očka, zdravnik dr. Pavle I Mica Slandrová, dr. Lado Vavpetič, dr. Anton Kržičnik, ki bi težko dolgo pot, medtem ko se je Janez zaradi vnete noge poslovil od delegata začetku poti, še preden so zapustili Srednji štab. Nekateri izvoljeni delegati mandant Stane Rozman in Ivan Maček mogli otići zaradi vojaških obveznosti. Stane je delegatom na spremstvo, izbrano majhno četo pod stvom tovariša Albina Grajzerja, en bolj hrabri slovenskih partizanov zaščitnici je bil tudi Janko Gregorič vega mesta, ki je bil eden prvih organov pohoda po poteh AVNOJ-a in se udeležil desetih pohodov doslej. Na letosnjem Smrt je neizprosna... Globoka vrzel je ostala za njim. Mislimo, da je poti AVNOJ-a, je nititi občutimo, toda tisti, ki so bili vaje Janko na vsakem koraku tako živo doval o dogodkih tistih dni in tak sredno prenašal vse tiste drobne in v dovinake dogodke na mladi rod, ga gredajo.

Vsi morda zanima, kako je sploh pohoden po poteh AVNOJ-a? Vsemu nekdanji novinar Glas Stane Škerl danes uspešno ureja na ljubljanskem oddajo »Ždravljani, vvariši vojaki«, sicer. »Se pomnite, tovariši?« in drugod. Z bila torej njegov in ko jo je pove terim nekdanji delegator, so jo navdušenjem sprejeli. Ko je zvedel Janko Gregorič, je bil takoj pripravljen. 1971. so bili na pot prvi po Vaško leto so menjavali smer. Prvo Kočevja do Jajca, drugo leto od Ljubljane. Letosjni pohod je torej 11 od Jajca do krajev južno od Zagreba.

Skupščina občine Kranj
in družbenopolitične organizacije
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

čestitajo vsem delovnim kolektivom in občanom za občinski praznik in jih želijo še nadaljnji uspehi pri izgradnji socializma

**Združenje obrtnikov občine Kranj,
Likozarjeva 1**

čestita članom združenja in ostalim občanom Gorenjske za občinske praznike

S svojimi obrati vzdržuje in opravlja rekonstrukcijo cest, asfaltira, izdeluje in obnavlja cestno signalizacijo, opravlja transportne storitve ter nudi gramozne in eruptivne materiale.

Kolektiv Cestnega podjetja v Kranju

čestita občanom Kranja in Jesenice ter Radovljice in Tržiča za občinski praznik

Ijubljanska banka
temeljna banka
gorenjske, Kranj

čestita
za občinski praznik

občanom Kranja
in Jesenice

JESENICE IN KRAJ PRAZNUJETA

NEOPJANTA

Industrija mesa, mesnih preradjevin i konzervi
Novi Sad, predstavništvo in skladišče Kranj

čestita občanom Kranja, Jesenice, Radovljice in Tržiča za občinske praznike.

v skladišču v Kranju, C. Staneta Žagarja 51,
telefon 064-25-268 in 064-25-267

Nudi: sveže meso, traine in poltrajne klobasičarske proizvode, suhomesnate proizvode in konzerve.

Posebno se priporočamo za trajne izdelke visoke kvalitete.

lesnina – LES
KRANJ — PRIMSKOVO

*Gorenjem čestitamo za občinske praznike.
Graditelje vabimo na nakup
v našo trgovino.*

Sava Kranj
industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov

ISKRENE ČESTITKE
ZA OBČINSKI PRAZNIK

Tekstilna tovarna

ZVEZDA

Kranj, Savska cesta 46

izdeluje kvalitetne lepljive medvloge CENTELIN za konfekcijsko industrijo, industrijo kožne konfekcije in obutveno industrijo.

Čestita občanom Kranja, Jesenic, Radovljice in Tržiča za občinske praznike

Industrija bombažnih izdelkov - Kranj

Industrija bombažnih izdelkov IBI - Kranj, proizvaja kvalitetne jacquardske zavese v sodobnih vzorcih in v bogatem assortimanu, dekorativne tkanine in gradle po konkurenčnih cenah.

ZAŠČITNI ZNAK »IBI« JE ZNAK KVALITETE!

Delovna organizacija čestita občanom Gorenjske za občinske praznike

JESENICE IN KRANJ PRAZNUJETA

Delavci

- TOZD za ptt promet Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka,
- TOZD Telekomunikacije Kranj in
- delovne skupnosti skupnih služb, združeni v

PODJETJE ZA PTT PROMET KRANJ

čestitajo občanom Jesenici, Kranju, Radovljice in Tržiču za njihove občinske praznike

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

TOZD Kmetijstvo

TOZD Kooperacija

TOZD Mlekarna

TOZD Klavnica

TOZD Oljarica

TOZD Agromehanika

TOZD Komercialni servis

in SDS Skupne službe

čestitajo občanom in poslovnim prijateljem občin Kranja, Jesenice, Radovljice in Tržiča za občinske praznike

domplan

KRANJ — CESTA JLA-ST. 6 V TELEFON 21-875, 24-440

urbanizem, stavba zemljišča, investitorski inženiring in stanovanjsko poslovanje
št. žiro rač. 51500-601-10579

Delovnim ljudem in občanom občine Kranj čestitamo za praznik občine 1. avgust — Delavci DO DOMPLAN Kranj.

Z izpolnjevanjem nalog, katere prevzemamo, bomo tudi v bodoče zadovoljevali interese delovnih ljudi.

Osnovno zdravstvo Gorenjske

s temeljnimi organizacijami:

Zdravstveni dom Bled, Bohinj, Jesenice, Kranj, Obratna ambulanta Železarne Jesenice, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Socialna medicina in higiena Gorenjske, Zobna poliklinika Kranj

čestitajo občanom občin Kranj, Jesenice, Radovljica in Tržič za občinske praznike

Dimnikarsko podjetje Kranj

Župančičeva 4, tel. 21-456

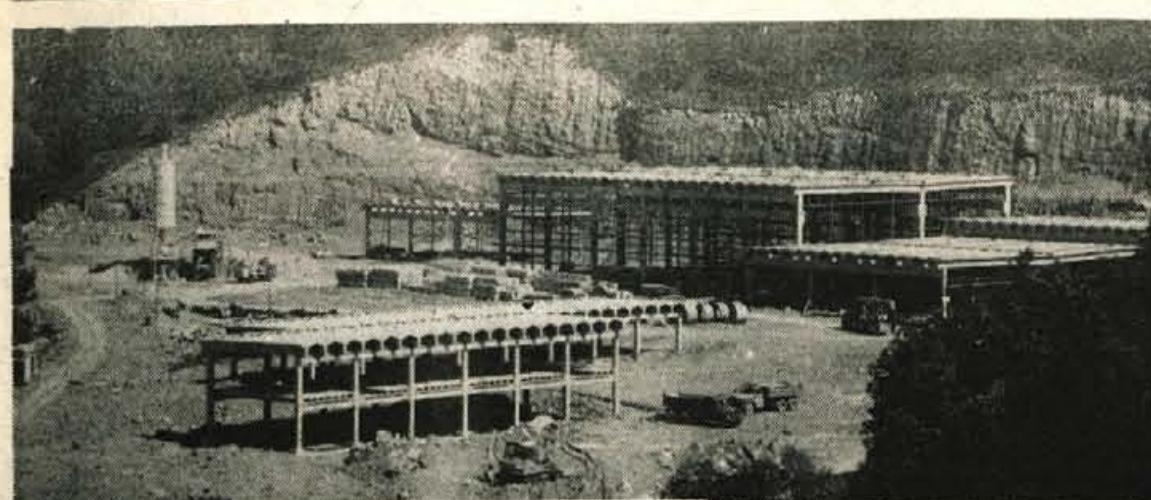
**z DE Kranj,
Škofja Loka, Tržič**

čestita delovnim ljudem in občanom Gorenjske za občinske praznike.

Gostilna Blažun
Gradič Franc, Kranj
Cesta talcev 7

čestita cenjenim gostom in delovnim ljudem za občinske praznike občin Kranj, Jesenice, Radovljica in Tržič.

Zahvaljuje se za doseganje obisk in se priporoča še v bodoče.

Eno od naših delovišč: Rudnik urana Žirovski vrh

**Gradbeno industrijsko podjetje
GRADIS
TOZD Jesenice – Kranj**

Vsem poslovnim prijateljem in občanom čestitamo za praznik občine Jesenice in Kranja in jim želimo še veliko delovnih uspehov.

KOP
KOVINSKO
PODJEVJE
K R A N J

Kovinski elementi za gradbeništvo, vrata na ročni in motorni pogon • kovinske konstrukcije • splošno ključavnictvarstvo • tehnološka, transportna, skladilna, galvanska oprema in naprave • kleparstvo itd.

čestita občanom Kranja, Jesenic, Radovljice in Tržiča za občinske praznike

Kemična tovarna
EXOTERM
Kranj

Komisija za odpis in odprodajo osnovnih sredstev in materiala objavlja na podlagi sklepa delavskega sveta

**javno licitacijo
za prodajo naslednjih osnovnih
sredstev:**

1. elektromotor, 7 kW, izklicna cena 1.500 din
2. elektromotor, 4 kW, z reduktorjem BMG 4, izklicna cena 5.000 din
3. elektromotor, 15 kW, nekompletan, izklicna cena 300 din
4. elektromotor, 22 kW, 1.370 min⁻¹, izklicna cena 3.000 din
5. centrifugalni ventilator NBWE 2,5 z elektromotorjem, 1,1 kW, izklicna cena 1.000 din
6. elektromotor, 7,5 kW, 970 min⁻¹, izklicna cena 2.000 din
7. črpalka z elektromotorjem, 7,5 kW, izklicna cena 5.000 din
8. elektromotor, 11 kW, z ventilatorjem, izklicna cena 5.000 din
9. elektromotor, 2,2 kW, izklicna cena 2.000 din
10. centrifugalni ventilator in elektromotor, 4 kW, izklicna cena 3.000 din
11. elektromotor, 5,5 kW, 710 min⁻¹, izklicna cena 2.000 din
12. ventilator STV 250/8 in elektromotor, 18,5 kW, ZK 160 L2, izklicna cena 8.000 din
13. rotacijska peč za razprševanje aluminija, nekompletan, izklicna cena 20.000 din
14. elektromotor, 11 kW, izklicna cena 1.000 din
15. elektromotor, 5,5 kW, z reduktorjem, izklicna cena 7.000 din
16. elektromotor, 2,2 kW, izklicna cena 1.500 din
17. elektromotor, 2,2 kW, z reduktorjem, izklicna cena 5.000 din
18. sesalnik za Korsch z elektromotorjem, izklicna cena 2.500 din
19. elektromotor, 2,2 kW, z reduktorjem, izklicna cena 8.000 din
20. elektromotor, 45 kW, z zaganjalnikom, izklicna cena 20.000 din

Licitacija bo v četrtek, 20. avgusta 1981, ob 11. uri pri skladišču v kemični tovarni Exoterm Kranj za družbeni in privatni sektor.

Interesenti si licitirana sredstva lahko ogledajo istega dne od 8. ure dalje. Pred licitacijo je obvezen 10 odstotni varstveni polog.

**Zlatarska delavnica
Levičnik Živko**

Kranj, Maistrov trg 9
(nasproti Delikatese)

*Nudi vam darila trajne
vrednosti*

Cenjenim strankam in občanom Gorenjske čestita za občinske praznike.

*V mesecu avgustu zaradi
dopusta zaprto.*

**IMOS SGP
TEHNIK
ŠKOFJA LOKA**
Stara c. 2

PORABNIKE GORENJE-
VAŠKEGA VODOVODA
OBVEŠČAMO, DA BO DO
PREDVIDOMA KONCA
OKTOBRA MOTENA
PRESKRBA Z VODO, ZA-
RADI GRADNJE JAVNE-
GA VODOVODA OD TRE-
BLINE SKOJI GORENJO
VAS DO TODRAŽA.

**PROSIMO, DA PORAB-
NIKI TO Z RAZUMEVA-
NJEM UPOŠTEVAJO!**

Veletrgovina
SPECERIJA
B E D
TOZD MALOPRODAJA

TURISTI — IZLETNIKI,
ko pridete na Brezje, obisci-
te naše GOSTIŠČE DOBRČA
na Brezjah, tel. 75-341.

• • •

Priporočamo vam pestro iz-
birno jedil in pijac po naroci-
lu. Sprejemamo tudi rezer-
vacije za zaključene družbe
in poroke. Za večje skupine
dajemo poseben popust.

**OBRTNO ZDRUŽENJE OBČINE
KRAJN
LIKIZARJEVA 1**

OBVESTILO

Obveščamo vse obrtnike v občini Kranj, da so se spremenili davki in prispevki iz osebnih dohodkov.

Novi pregled prispevkov lahko dobite na Obrtnem združenju občine Kranj, Likozarjeva 1, vsak dan od 6. do 14. ure, v sredo do 16. ure.

SŽ VERIGA LESCE
Alpska cesta 43

bo na javni licitaciji 15. 8. 1981 pro-
dajala naslednja rabljena osnovna
sredstva:

1. stružnica Swift
2. 3 trafo 320–400 KVA
3. rezervoar za kompresor
4. 2 mizarski delovni mizi
5. risalna deska
6. 82 elektromotorjev različnih moči

Informacije o razpisani prodaji daje referent za osnovna sredstva. Ogled pod točkami 1. do 5. je možen vsak delovni dan, pod točko 6. pa na dan licitacije, od 7. do 8. ure zjutraj.

Ponudbe zbiramo na dan licitacije v zaprtih kuvertah od 7. do 8.30. Komisija bo ponudbe pregledala do 10. ure. Od 10. ure dalje bo možno vplačilo in prevzem kupljenega blaga.

Vse kupljene predmete pod točko 3. do 6. je treba takoj plačati in odpeljati, pod točko 1. in 2. pa po dogovoru. Prometni davek plača kupec, družbeni in privatni sektor pa sta na licitaciji izenačena.

Komisija za pripravo prodaje

Občane Kranja obveščamo, da
bo na Primskovem – Ručigaje-
va cesta veljal v času od 31. juli-
ja do 15. septembra 1981 novi
prometni režim:

Svet za preventivo in
vzgojo v cestnem prometu
Skupščine občine Kranj

SUKNO
Industrija volnenih izdelkov
Zapuže z n. sošo
TOZD Tekstilna tovarna Zapuže

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri TOZD Tekstilna tovarna Zapuže razpisuje naslednja prosta dela in naloge

VZDRŽEVALCA PREDILNICE MIKANE PREJE

Pogoji:

- dokončana poklicna kovinarska šola,
- odslužen vojaški rok

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Pismene prijave naj kandidati pošljajo na naslov Sukno Zapuže, splošno kadr. sektor, Zapuže 10 a, 64275 Begunje

O uspehu razpisa bodo kandidati obveščeni najkasneje v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Kmetijsko živilski kombinat
Kranj
TOZD AGROMEHANIKA
JLA 11

objavljena na osnovi sklepa 2. seje DS
LICITACIJO ZA PRODAJO AVTOMOBILOV:

1. Zastava 750, reg. št. KR-840-52 (karamboliran) 52.000 din
2. Zastava 750, reg. št. KR-760-33 (v voznem stanju) 60.000 din

Licitacija bo v sredo 5. 8. 1981 ob 10. uri v prostorih na Zlatem Dolju. Ogled je možen isti dan od 9. do 10. ure.

Prometni davek in ostale stroške prepisa plača kupec.

JELOVICA
Lesna industrija
SKOFJA LOKA

zaposli

1. več delavcev

za delo v proizvodnih obratih v Škofji Loki

Pogoji: nepričlenjen delavec z odsluženim vojaškim rokom, poskusno delo 2 meseca.

Kandidatom nudimo dinamično in zanimivo delo ter možnost nadaljnega izpolnjevanja in izobraževanja za poklice lesne stroke. Za njega izpopolnjevanja in izobraževanja za poklice lesne stroke. Za zaneske delavce obstaja možnost urejanja stanovanjskega vprašanja.

2. statika I

v TOZD gradnja montažni objekti za samostojno izdelavo statičnih izračunov za montažne objekte

Pogoji: diplomirani gradbeni inženir s strokovnim izpitom in 3-letnimi delovnimi izkušnjami.

Kandidati naj vložijo pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev in kratkim opisom doseganjih zaposlitev na naslov Jelovica, lesna industrija Škofja Loka, za kadrovska služba, lahko pa se oglašajo tudi osebno.

Rok za zbiranje ponudb je 15 dni od dneva objave. O izidu bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po zaključku objavnega roka.

MERCATOR-ROŽNIK
n. sub. o. Ljubljana
TOZD PRESKRBA
n. sub. o. Tržič

Razpisna komisija za razpis opravljanja del in nalog individualnega poslovodnega organa ponovno razpisuje v skladu z določili Statuta in sklepa Delavskega sveta TOZD prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in vratilnim dogovorom o kadrovski politiki izpolnjevati še naslednje:

- da ima višjo ali srednjo šolsko izobrazbo ter pet let prakse na vodilnih delih in nalogah v blagovnem prometu,
- kot enakovredna se smatra z odločbo priznana višja ali srednja strokovna izobrazba po splošnih aktih podjetja,
- da je državjan SFRJ in moralнопolitično neoporečen

Dela in naloge razpisujemo za 4 leta. Pismene prijave o izpolnjevanju dogovorov naj kandidati pošljajo do vključno ponedeljka, 17. 8. 1981, v zaprti kuverti z oznako »za razpisno komisijo« na naslov: Mercator - Rožnik, n. sub. o., TOZD Preskrba n. sub. o., Tržič, Trg svobode 27.

Prijava naj vsebuje:

- opis doseganjih zaposlitev,
- dokazilo o izpolnjevanju pogojev,
- življepis.

Osnovna šola
PLANINA KRAJN
Tončka Džemana 1

Komisija za delovna razmerja razpisuje naslednja prosta dela in naloge

1. za nedoločen čas:

- učitelja razrednega pouka, PU ali U

2. za določen čas:

- pedagoška od 1. 9. 1981 do 31. 3. 1982 (zaradi odsotnosti delavke na porodniškem dopustu)
- učitelja telesne vzgoje, PU ali P, od 1. 9. 1981 do 31. 7. 1982 (zaradi odsotnosti delavca na služenju vojaškega roka)
- učitelja telesne vzgoje PU ali P, od 19. 10. 1981 do 31. 7. 1982 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
- učitelja razrednega pouka PU ali U, od 1. 9. 1981 do 31. 10. 1981 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
- učitelja razrednega pouka PU ali U, od 1. 9. 1981 do 31. 11. 1981 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
- učitelja razrednega pouka PU ali U, od 1. 9. 1981 do 31. 1. 1982 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
- kuhinjske pomočnice od 1. 9. 1981 do 31. 7. 1982 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite na gornji naslov v 15 dneh po objavi razpisa. Stanovanj ni.

ABC POMURKA

ABC POMURKA, LOKA n. sol. o. ŠKOFJA LOKA
TOZD JELEN - gostinstvo Kranj

Kemična tovarna
Exoterm
Kranj

Kadrovska komisija objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. skladiščnega delavca

2. več delavcev za delo v proizvodnji

Pogoji:
dokončana osnovna šola,
šest mesecev delovnih izkušenj,
poskusno delo v trajanju enega meseca.

Vsa objavljena dela in naloge se združujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijava sprejema splošni sektor Kemične tovarne Exoterm Kranj, Stružovo 66, 15 dni po objavi.

Samoupravna interesna skupnost za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči občine Kranj in Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kranj

razpisujeta prijavo interesentov

za nakup oziroma soinvestitorstvo vrstnih hiš v Zazidalnem načrtu Planina II. faza v Kranju.

Vrstnih hiš je 35

- a) Cena zemljišča za eno vrstno hišo s spremembami namembnosti zemljišča je med 50.000 in 80.000 din odvisno od velikosti parcel, ki so od 190 kv. m do 330 kv. m površine.
- b) Stroški participacije k eni vrstni hiši za komunalno opremo (kanalizacija, vodovod, elektrika, T.P., telefonija, omrežje centralnega ogrevanja, asfaltirane ceste in poti, toplotno postaje in zaklonišča ter centralne kotlarne) znašajo 620.000 din.
- c) Vrstna hiša bo zgrajena v notranjosti do III. gradbene faze (z dodatnim dimnikom), zunanjost in streha pa bo popolnoma dokončana (zastekljena okna, vrata, izdelana fasada, ograje, odtoki in žlebovi).

Projektantske neto kvadrature vrstne hiše so:

- klet	81.50 kv. m
- pritličje	84.70 kv. m
- nadstropje	85.25 kv. m
- mansarda	51.30 kv. m
Skupaj:	302.75 kv. m
	uporabne neto površine.

Cena gradbenih del je:
Cena obrtniških del je:

1.780.000 din
665.000 din

Gradbeno obrtniška dela:

2.445.000 din

Interessenti naj oddajo svojo pismo prijavo na naslov: DO DOMPLAN Kranj, Cesta JLA 14.

v zaprti ovojnici z oznako: »Prijava za vrstno hišo na Planini II. v Kranju.«

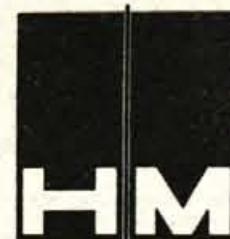
Rok prijave do 1. septembra 1981.

Po sprejetju prijav bomo prijavljence pismeno povabilo na razgovor in razlagi načrtov.

Pogoji:
pod 1.: KV strojni ključavničar, KV avtomehanik, KV strugar;
pod 2.: starost 15 let.

Poskusno delo in OD v skladu s pravilnikom DO.

Kandidati naj pošljajo vlogo v 15 dneh po objavi na naslov Marmor Hotavje, ind. naravnega kamna, 64224 Gorenja vas.

DO MARMOR HOTAVLJE
Industrija naravnega kamna
64224 Gorenja vas

razpisuje prosta mesta za dela in naloge

1. strojnega ključavničarja
pri vzdruževanju strojev in naprav

2. več delavcev (delavk)
za delo v proizvodnji

Pogoji:
pod 1.: KV strojni ključavničar, KV avtomehanik, KV strugar;
pod 2.: starost 15 let.

Poskusno delo in OD v skladu s pravilnikom DO.

Kandidati naj pošljajo vlogo v 15 dneh po objavi na naslov Marmor Hotavje, ind. naravnega kamna, 64224 Gorenja vas.

GLAS

OLAP	NAPRAVA ZA ANALIZO	SMEĐNA RISBA	IRSKO OTOCJE V ATLANT. OCEANU	SLIKAR TORKAR	DEL PO-STELJE	ČEŠKI SMU-CARSKI SKAKALEC (JOSEF)	KLADA ZA SEKANJE	STIK RAME S TRUPOM	BARVILLO IZ BROŠČEVE KORENINE	NIKELJ	PRVA SLOV. FILMSKA IGRAČKA	HUD STRUP, KALIEV CIANO	GL. MESTO GANE
RISAN VZOREC ZA KVĀČKANJE ALI PLETENJE				DRAGO IBLER									
NAPLA-CILO				FRANC. MOS. IME					RIMSKI ZALOŽNIK				SESTAVIL: R. N.
VRSTA BOMBĀZTKANINE				RIGA, VISTA OSTRŽA				ZAKLJUČNA TEKMA	NEKD. ŠP. POSEST V MAROKU				PISATE-LJICA PEROCI
IVANA KOBILICA				OCTAR				ŠTEVILO	FLAVTI-STKA GRA-FENAUER				
AM. FILM. PRODUCENT (DARRYL FRANCIS)				ZIVEC				SAVEZ KOMUNISTA JUGOSL.					
ATENINO SVETIŠČE								PRILAGO-DILNI VLOŽEK V ELEKTR.					
EVROP. DIVIJ. GOVEDO								MREŽE ZA LOV PTIC					
MESTO V SR. ITALIJ. Z ETURURŠČ. GROBOVI								IGRA S KARTAMI					
RADJ				SPOJ. KONTAKT									
KRAJ PRI SLOVENJ GRADCU													

Na Krvavcu zanimivo tudi poleti

Krvavec poznamo predvsem kot zimskošportni center, vedo pa vsi, da se tudi v poletnih mesecih dogaja marsikaj zanimivega. Delavci RTC Krvavec in Gradbinca gradijo novo dvosedeljnico na Zvoh, televiziji postavljajo novo anteno, turisti, željni miru in sprehodov, pa lahko dobijo polni penzion v brunarici, ki je last letališča Ljubljana. Na Krvavcu so tudi domovi delovnih organizacij. Ljudi je vedno dovolj, čeprav letos manj kakor druga leta.

Dvosedeljnica na Zvoh, enajsta po vrsti med krvavškimi žičnicami, bo imela zmogljivost 1450 smučarjev na uru, pomenila bo krajše vrste, kva-

litnejšo ponudbo in boljši izkoristek dnevne karte, pa tudi pridobitev za letni turizem, saj bo njena končna postaja izhodišče za vzpone v Karavankah in Kamniških Alpah. Po besedah Franja Kreačića, direktorja RTC Krvavec, je bila investicija odobrena lansko leto s predračunom pet milijard, višje cene pa bodo gradnjo podražile za okoli 30 %, zato se delavci RTC trudijo, da bi čim več zemeljskih del opravili sami.

»Računamo, da bomo končali do zimske sezone, upoštevati pa moramo, da gradimo na nedostopnih terenih. Na južni del zitnice pripeljemo material s kamioni, na severni del pa z goseničarji in helikopterjem. Pridobili bomo deset hektarjev novih smučišč, ki jih bo tako na Krvavcu 85 hektarjev. Poleg zitnice bomo zgradili še 2000 metrov varovalne ograle nad prepadi. Po končani gradnji bomo uredili okolico, da bo Krvavec opet tak kot pred začetkom gradnje. Nova sedežnica bo podaljšala sezono smučanja. To je zelo pomembno, saj je bila leta do danes ena najslabših v zadnjih letih zaradi snežnih razmer, vetra, saj je bila konec marca sezona praktično končana zaradi pozanjanja snega. Pri nas zelo veliko vlagamo v razvoj smučišč, nato gostinstvo malo nastaja. Potrebno bi bilo krvavško gostinstvo združiti, da bi se le ena delovna organizacija ukvarjala z gostinstvom, mi pa z žičnicami. V našem srednjotrenutnem programu imamo namen, da gradimo osmih žičnic, potdosečih hektarjev smučišč... Upam, da denar bo. Ne smem pozabiti pomoci vojske iz kranjske

garnizijske, saj vojski pomagajo pri urejanju terena, inkopih temeljev, kablovodov in osemnjesteve. Čeprav se pri svojem delu srečujemo s težavami, ki pa so v sedanjem gospodarskem trenutku normalne, imamo še veliko načrtov.«

Drugo gradbišče na Krvavcu je pri TV stolpu, kjer delavci Gradbinca TOZD Kamnik gradijo nov, 108 metrov visok stolp, ki so ga naredili že do temeljev, ki segajo 3,5 metrov v zemljo, postavili pa so tudi že temelje za stavbo. Z gradnjo so začeli letos poleti. Prvi del investicije bo končan do leta 83, ko bo zgrajen stolp, prvi del tehnologije, elektroinstalacije in nujna gradbena dela, po letu 83 pa bodo končali z delom. Po besedah inž. Jožeta Berganta je investicija po lanskih cenah vredna 26 starih milijard. Gradnja je zelo zahtevna zaradi vremenskih razmer, vetra, kratke sezone, ko je možno delati, pa tudi dostop je težak. Nov stolp bo kvalitetno izboljšal televizijski sprejem.

Na Krvavcu je precej gostov v brunarici letališča Brnik. Poslovodja Franc Pogačar je povedal, da imajo 61 ležišč, da gostom nudijo poln penzion, na voljo je balonič, ping pong, rusko kegljičje in šah, da pa je letos gostov manj kakor druga leta. Prihajajo tudi skupine, še posebno pa stalni gostje. Možnosti za razvoj Krvavca je veliko, saj se po svoji lepoti lahko meri tudi s tujimi, veliko bolj znanimi in propagiranimi sredilišči. Gostje, ki smo jih povprašali za mnenja, so bili vsi izredno zadovoljni nad postrežbo, prijaznostjo in lepo okolico.

Slovenci imamo torej še neizkorisne možnosti za naš turizem, ki jih premalo poznamo in se jih premo zavedamo. To je škoda.

M. Fornazarič

Blejski plavalni maraton

Bled — V organizaciji Plavalne zveze Slovenije, Turističnega društva Bled in RTV Ljubljana bo 2. avgusta ob 10. uri na blejskem jezeru nadvse zanimiva prireditev.

Za naslov Kaveljc in Korenina se bodo v okviru tekmovanja Brazde vzdržljivosti pomerili vsi tisti, ki so že do zdaj tekmovali v kolesarjenju, holi v hribe, smučaju in drugih športnih panogah. Tekmovali bodo po vsej dolžini blejskega jezera s startom v Zaki do Park hotela. Po njihovem tekmovanju pa se bodo pomerili v vzdržljivosti tudi blejski turisti, ki bodo tekmovali na 1000 metrov dolgi progi.

D.S.

Za reševalce nagradne križanke razpisujemo deset na- grad in sicer:

1. nagrada 250 din

2. nagrada 150 din

3. nagrada 120 din

7 nagrad po 100 din

Rešitve pošljite do 5. avgusta 1981 do 9. ure na naslov: ČP Glas Kranj, Može Pijadeja 1, Kranj. Na kuverto napišite PRAZNIČNA KRIŽANKA — 31. julij.

Regulacija potoka Žabnica — Potok, ki se je ob nalinjih in dolgotraj- nem deževju razlivil po poljih in povzročil tudi precejšnjo škodo, bodo delavci Vodnogospodarskega podjetja iz Kranja ukratili na vsej njegovi dolžini od izvira pod Joštom do izliva v Lipici. S prvo fazo so pričeli pred tremi leti, zdaj je na vrsti 900-metrski odsek od železniškega mostu na žabniškem polju do mostu v vasi Žabnica. Zaradi lažje regulacije so bili delavci prisiljeni Žabnico speljati v nadomestno strugo. — C. Z.

GLASOVNA ANKETA

Cene kmetijskih pridelkov

Obetavne načrte smo postavili pred družbene in zasebne kmetovalce: na domačih poljih pridelati vsaj 85 odstotkov hrane. To naj bi dosegli s trdnno organiziranim, zadružništvom, z višimi hektarskimi donosi, z boljšo izbiro semen, s pravočasno setvio in pospravljal poljščin, dovolj naj bi bilo na razpolago raznovrstnih umetnih gnojil, škropiv in krmil. Predvsem pa naj bi načrte ne kmetovali in dosledno uveljavljali dohodkovne odnose. Kmet naj bi že pred setvijo ali pričetkom reje natanko vedel, po čem je od kupna cena mesa, mleka, poljščin in drugih kmetijskih pridelkov, kam in kako jih bo prodal.

kilogramov določenega pridelka, potem mora za dogovorjene kilograme zagotoviti tudi trg. Na drugi strani bi tudi kmetje morali oddati zadruži obvezujoče kilograme. Zdaj se dogaja, da tako prvi kot drugi, odvisno od letine, kršijo pogodbene obveznosti. S tem je pa tako: prvi krompirčki so najdražji in takrat se tudi plača potruditi, potem vrtoglavlo pada in proti spomladni se glede na povpraševanje ponavadi zopet dvigne.«

Tone Kuralt iz Žabnice: »Krompirja smo letos posadili na dveh hektarjih. Ugodno vreme je bilo in letina bo nadpovprečna; pričakujemo od 50 do 60 ton pridelka. Kam ga bomo prodali, sprašujete? Za 35 ton imamo pogodbene obveznosti do kranjske zadruge, njej bomo oddali tudi nekaj viškov, ostalo pa bodo pobrali stalne stranke. Sloga nam sedaj ponuja za kilogram pet dinarjev in dvajset par. Najnižja in obenem zajamčena cena naj bi bila letos 4,40 dinarja, toda zna se zgoditi, da zaradi dobre letine tudi ta ne bo zdržala. Mnogi menijo, da celo ob tej ceni »krompirjevi« kujemo dobiček. Redkokateri kupec pa ve, da smo morali tudi petkat ali šestkrat škropiti, da smo pometali blizu šest ton gnojil. Realna cena, v katero bi bilo vračanano tudi naše delo, bi se morala sušati med šestimi in sedmimi dinarji za kilogram.«

Franček Rozman s Spodnje Bele: »Dobra letina kaže letos, 1800 kilogramov pšenice smo pridelali na 40 arih. Več kot dovolj je bo za domać kruh, ostanek bomo zmliel za krmo. Boli človeka, ko nosi pšenico živini, medtem ko domala vsak dan slišimo o lakoti in pomanjkanju kruha. Tudi v Jugoslaviji jo bomo morali uvoziti. Zadruga daje nekatere ugodnosti pri odkupu — okoli devet dinarjev ponuja za kilogram — oziroma pri zamenjavi s koruzo. Toda razlike so neznačilne in pri tako majhnih količinah se ne splača menjati. Ne razumem naše politike cen. Ko se podražijo osnovne surovine gnojil, škropiv in krmil, tudi poskočijo cene teh — tudi dvakrat in trikrat letno. Ponavadi se v tej verigi podražitev ustavi prav pred kmetijskimi pridelki.«

C. Zaplotnik